

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 148 ◆ П'ятниця, 2 серпня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

У Києві з офіційним візитом перебував Президент Сполучених Штатів Америки Дж. Буш

(Матеріали про перебування Дж. Буша на Україні читайте на 2 і 3 стор.)

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Н А КОМБІНАТІ «Азовсталь» відбулась презентація інформ, корпорацій і банків, з якими металургія встановлює прями ділові зв'язки. Представив західним підприємцям і фінансистів містер Елліот Спітц — віцепрезидент американської корпорації «Айюк», заводчик сталі «Азовсталь» уже вийшла на загальносвітний ринок з парою партією продукції. Готовність до співробітництва і створення спільних підприємств існуюча правління італійської фірми «Арміко» Франческо Бельбі.

Підписано перші документи про створення спільного підприємства «Азаар» по виробництву мелючих куль для швартів і технологічних ліній по випуску окисного устаткування.

3 І СЕРПНЯ Аерофлот змінив порядок оплати міжнародних авіаквитків у карбованцевому обчисленні. Скорочується 40-процент на знижку для пасажирів 1-го і ділового класів, які летять за рубль. На найбільш інфляційних трасах Аерофлоту, що ведуть у КНР, Сінгапур, Тайланд, Південну Корею, Сирію, США, Канаду, Маврицій, Кіпр, Туреччину, в економічному класі замість 40-процентної знижки встановлюється 20-процентів. Ці нововведення не стосуються квитків, куплених до 1 серпня, якщо тільки не виникла потреба змінити дату вильоту, а значить — придбати новий квиток. Оплата квитків у валюті залишається без змін.

ГОЛОС України

Засновник
Верховної Ради
Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

УРСР, 252047
Київ, вул. Метерова, 4

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ

Принимальні —

246-93-11

Відповідальний
секретар

246-77-63

Завідуючий корекцією

241-84-42 241-77-54

(телефакс)

ВІДДІЛИ

парламентський

241-84-52

241-85-04

лінійні

241-82-05

241-20-61

економіки

241-88-07

аграріїв

241-86-18

міжнародні

246-91-20

охрані здоров'я

241-58-56

соціальних питань

241-88-05

екології

241-35-59

культури

241-86-41

спортивні

241-88-08

інформатичні

241-61-13

241-88-70

спортивні

241-88-61

книжкові питання

241-88-52

друкарня

241-89-43

бухгалтерія

241-81-00

Реклама

не розміщується

на території

газети

Індекс 60955

Тираж 155.000

Оплата ціни за рік

15 руб. 80 коп.

Газета виходить

3 рази на тиждень

У вівторок на 8 сторінок

У середу, четвер

вівторок на 16 сторінок

У п'ятницю на 16 сторінок

У суботу на 16 сторінок

У неділю на 16 сторінок

У понеділок на 16 сторінок

У вівторок на 16 сторінок

У середу на 16 сторінок

У четвер на 16 сторінок

У п'ятницю на 16 сторінок

У суботу на 16 сторінок

У неділю на 16 сторінок

ПЕРЕБУВАННЯ ПРЕЗИДЕНТА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ ДЖОРДЖА БУША В КИЄВІ

Учора до столиці України прибув Президент Сполучених Штатів Америки Джордж Буш, який перебуває в Радянському Союзі з офіційним візитом. В аеропорту «Бориспіль» високого гостя зустрічали Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук, Прем'єр-міністр УРСР В. Годин, міністр закордонних справ УРСР А. Заєнко, міністр зовнішньоекономічних зв'язків УРСР В. Кравченко, керівник Секретаріату Верховної Ради М. Хоменко, заступник голови постійної Комісії Верховної Ради УРСР закордонних справах Б. Годин, голова Київської обласної міськради Г. Малишевський, інші офіційні особи. На зустріч були також присутні Генеральний консул США у Києві Д. Гудерсен. У позиді Дж. Буша спрочувало віцепрезидент СРСР Г. Являє. На честь Президента США Дж. Буша було піднято державні прапори Сполучених Штатів Америки, Союзу РСР Радянської України вишукано почесну варту трьох розвісників, оркестр виконав державні гімни, дітями і юнаками в національному вбранні піднесли тост за традицією хліб-сіль, а дружини Президента Барбари Буш було призначено.

Президент Сполучених Штатів і Голова Верховної Ради УРСР виступили перед присутніми з короткими виступами.

— Пані і панове! Товариші! Сьогодні ми сердечно вітаємо на українській землі високого гостя — Президента великої держави — Сполучених Штатів Америки Джорджа Буша, його дружину, — сказав звернувшись до Дж. Буша Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук. — Щирі слова привітання адресуюсь також відомим державним діячам Сполучених Штатів та іншим особам, які супроводжують Президента.

Ми надяємо вашому прибутку на Україну, пане Президент, величезного значення і сподіваємося, що він унівеє в історію як важливий крок до

Київ, 1 серпня 1991 року. Бесіда Президента США Дж. Буша з Головою Верховної Ради УРСР Л. Кравчуком.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

нової оцінки ситуації, що склалася в нашій країні і в політичній, і в соціально-економічній площині. Ваш візит відображає ті зміни, які відбулися за останній час у наших країнах, у міжнародних відносинах, у світі в цілому. Незамовно на всю складність і суперечливість політичних процесів, визначальним напрямком сучасного світового розвитку є радикальні позитивні зрушення.

Особливе задоволення викликає той факт, що ви приїждяє до нової республіки відразу після підписання у Москві документа історичного значення — Договору про обмеження і скорочення стратегічних наступальних озброєнь. Український народ оцінює цей факт як ще один конкретний крок до здійснення загального і повного роззброєння та побудови світу без зброї і без війни.

Ваш приїзд на Україну відбувається в складний для республіки час. Але на основі Декларації про державний суверенітет, задавши прагнення до національної згоди, Україна крок за кроком, просувається по шляху до суверенітету, утверджуючи цілісність і економічну стабільність і громадянський спокій. Мільйони українців, росіян, євреїв, поляків, болгар та людей інших національностей живуть і працюють на Україні дружно, для всіх них українська земля є їх рідною землею.

Ми твердо стоїмо на шляху демократії, ринкової економіки, суверенітету і в цьому нас підтримують більшість людей. Сполучені Штати Америки, які прийняли декларацію незалежності, які одними з перших проголосили на весь світ ідеї свободи, рівності і братерства знають ціну справжньому

суверенітету і розуміють, наскільки важливо, золью народу України. З урахуванням політичних, економічних реалій ми проводимо курс на утворення нового Союзу — Союзу суверенних держав на зміцнення і подальший розвиток плідних зв'язків з усіма республіками. І цей курс підтримує народ, наголошує його консолідація різних політичних сил. На міжнародній арені Україна прагне набуття статусу повноправного члена міжнародного співтовариства, інтегрувати свої господарство у світову економіку.

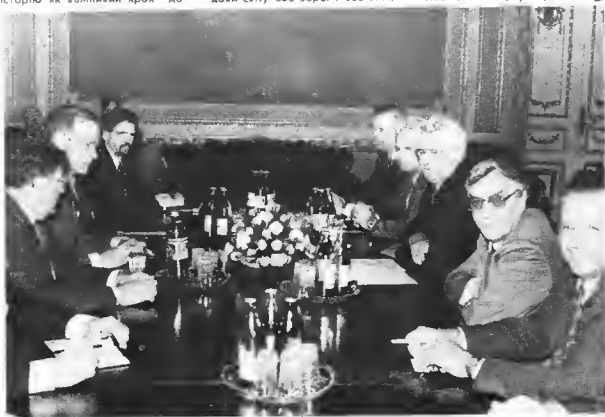
З нашим приїздом, пане Президент, ми пов'язуємо наші ширші сподівання на встановлення безпосередніх відносин між Україною і Сполученими Штатами Америки, в розбудову яких уже закладено перші цеглини. Ми сподіваємося, що після вашого перебування на Україні сюди підуть ділові люди Сполучених Штатів, а ми будемо створювати всі економічні і правові міжнародні умови для їх плідної роботи. Ще раз щиро вітаю вас, пане Президент, пані Буш, всіх членів американської делегації на гостинній землі України, і кажу вам: «Дякую за проміжок».

У своїй мові Президент Сполучених Штатів Америки Дж. Буш сказав:

— Пане Голово Кравчук! Для Барбери і для мене це велика привілеїя відвідати Сполучені Штати. З візиту нашого гістья на час привітання ми бачили багато чудових церков, побудованих на горі нашого міста. Україна, як ми всі знаємо, — це батьківщина багатьох сотень тисяч американців. У нас у Вашингтоні стоїть статуя українського поета і художника Тараса Шевченка. Сьогодні, коли розбудовують над демократичними експериментом в Америці, він написав:

«...Коли ми дивимося в Вашингтоні з новим і правдивим замислом? А дивимося-таки колись!»

(Закінчення на 3-й стор.)

Київ, 1 серпня 1991 року. Зустріч Президента США Дж. Буша з керівниками Української РСР.

Телеграфним рядом
з Чернігова

ВІЗНІТ

ЩЕРБАК У «БЕРМУДСЬКОМУ ТРИКУТНИКУ»

ТЕПЛА ЗУСТРІЧ ХОЛОДНОГО ЯРУ

ЯК ПРИПЕ, ТО Й
ЗДОГАДАЄШСЯ

35 літнини... з дуба для компанії «Емсі» виготовили пенсіонер О. Сирота з колгоспу імені Щорса Мемського району. Підписи вже працюють на вранні-91, спокійна районна газета «Наше слово».

СУМНІ РЕКОРДИ

Про великий подвиг на фeralх унаслідок безгосподарності повідомляють Корюківський райвідділ статистики. Найбільше гинь великої рогатої худоби у колгоспах імені Гagarина та «Червока зоря», а сарнай у колгоспі «Рекорда». Точні цифри не даються. Тим часом розпочалося розслідування, встановлюється винні.

НА РАДІСТЬ ЖИНАКМ

Чернігівські виробниці, як об'єднані «Хіміолон», збільшили ампус жіночих колгот на 37 ампусів. 3400 пар дорічної продукції по справедливості пішло для продажу працівникам об'єднання.

КОМІ НЕ ВИННІ

Не менше факти крадіжок кохав у колгоспах, де, як відомо, власність практично німа. У господарстві імені Калініна Козелецького району навіть не можуть назвати цифру — скільки ж кохав вкрадено останнім часом. Винні нема. Усе списують на дитячі пусути.

ПІХО НЕ ВМОРЯТИ, ТАК СПОВІРЯТИ

2325 чоловік побували за літкою в Чернігівському мандрівстві. Це не 214 чоловік більше, ніж за минулий рік. Кількість відвідувачів не зменшувалася, незважаючи на карантин «обслуговування», яке вросло з 25 карбованців до 70.

ПЕРШІ БЕЗРОТНІ

зарєстровані в обласному центрі. Це — 11 жінок, здебільшого з якимось або середньою спеціальною освітою. Вони вимагають матеріальної допомоги.

«КОЗАЦЬКА ГАЗЕТА»

випущена обласним товариством української мови «Пробудити імені Тараса Шевченка. Перший номер розійшовся за кілька годин, одразу ж став рідкісним виданням.

Владислав
САВЕНКО,
журналіст.

Перший вхід у сар у воїв іпостасі Юрія Щорба зробив на Луганський сар. Приїжд мінерів охорони на величезній середовища Укринин на сесію обласної Ради депутати сприйняли одностайно, екологічна катастрофа Донбасу — невідворотна реальність.

Скаркий, аргументований виступ мінерів, безумовно, вплинув і на категоричне рішення сесії — зупинити стабілізувати і за основі комплексного виконання цих двох умов домагається щорження екологічної ситуації на сході України. Вперше під природоохоронну програму підлядають широкі повноваження контролюючих органів і садина матеріальна база — понад півмільярда карбованців на будівництво екологічних об'єктів.

— Залишковий принцип фінансування захисту навколишнього середовища, тривала нахилна благодушність, — і вино, і бід, — і наш, — сказав Юрій Миколайович. — За два тижні роботи в міністерстві я одержав інформації значно більше, аніж за д'ять років, що пропрацював у «Зеленому світі». Тому розумію депутата, який каже, що 22 проценти води під обласну відпадає державному стандарту — «п'ять». І таких «випадків» у нас поєреда ще багато.

Віддавши «бермудський трикутник» — Рубіжине

(об'єднання «Баринки» в Северодонецьку (ВО «Азот») — Лисичанськ (содовий і нафтопереробний заводи) та Комунарський металургійний комбінат, мінер назвав їх критичними ороентами. Десятки, а може й сотні інших

«гігантських міських» Луганщини не належить визначити. Сєрпій КИВАС. Луганськ.

Фотосюда
Ореста ЛІЖИЧКА

ГРАТИ — НОН ГРАТА

Недавно обласний відділ охорони здоров'я справив новостелія — перебрался на четвертий поверх. Херсонського обкому Компартії України. Спочатку ця турбота партійного керівництва викликала у медиків захоплені. Люди в білих халатах змирилися навіть з тим, що за орєнду площі тепер платитимуть майже 21 тисячу карбованців замість 4 тисяч, коли розмістилися в іншому будинку.

Але радість була короткою. Обкомівці заборили користуватися ліфтом, щоб, збува, якісь лікар чи відвідувач не проникли в святая-святих (на другий чи третій поверх). Тим тепер у лікарні, інваліди, колишні чорнобильці та інші люди змушені піднімаються через безовий хід

на останній поверх своїм ходом. Вартовий мільціонер любізю дозволив прохити в ліфті, але після хвилювання не ченас сюрприз: залізні ґрати, громіздкі шафи закрили вхід на поверх. Як повідомили в бухгалтерії, ці ґрати змушені були замовити самі собі лікарі, ще й залатати ліфтові тисячі карбованців.

Найсмішніші новостелії мають намір офіційно звернутися до першого секретаря М. Кушнеренка, щоб той змусився навіть на хворих, розпорядився снасувати заборону користуватися ліфтом.

Іван КАЛІННИЧЕНКО,
обласний порєспондент
«Херсон України».

Путівки для інвалідів і ветеранів

У зв'язку з різним підписанням ціл на путівки в санаторії в будинку відпочинку до редакції «Голосу України» почали надходити запити інвалідів і ветеранів війни та праці за скаргами на те, що численні місця в районні відділи соціального забезпечення перестали видавати їм путівки в санаторії курортного лікування. «Що нам тепер робити? — пишуть інваліди війни другої групи Степан Антонович Воднар з села Капустини Хмельницької області. — Я хворю на облітеруючий атеросклероз і вразку дванадцятипалої кишки, порєбурю медичною допомогою, звистий на облі у Новоушицькому райсоцзабєзп, але тут мені відповідають: «Путівка тепер коштує 800 карбованців і то-

му Мінсоцзабєзп респулікані кам їй не надаєся».

Подібні листи пишуть й інші автори.

Міністерстві соціального забезпечення УРСР редакції повідомляють: «На 1991 рік інваліди війни заплановано 72 тисячі путівок у профілінові оздоровчі заклади. Крім того, є 25 тисяч путівок в інші санаторії, які безпосередньо належать міністерству. Усі путівки направлено в обласні відділи соціального забезпечення. Отже, якщо в якомусь місті райони соціальні заклади до і не отримали путівок для ветеранів, то це безперечно, надзвичайний випадок, але його виявляти слід шукати в межах області».

Володимир ЧЕРКАС.

Про що говорити

ЩО, ВОША!

Знову в своєму житті повертаємося до того, що вже було і чого, здавалося, позбулися разом із злиднями. Давністю, незалежно від, до фактів піднудилося, а, простіше кажучи, до появи вошей

І лише за перше півріччя нинішнього року виявлено 2,5 тисячі людей, у яких, як казали, завелися воші. Серед них найбільше 80-річні діти, молоді люди півного віку.

Епідеміологи турбують збільшення фактич піднудилося. У 20 років, зросли такі випадки, причому, як правило, носіями даєрзності є люди негативної соціальної установка. Так звана бачий тощо.

Як сказав Ольга Назаренко, заступника відділом особливих небезпечних інфекцій міської санепідемстанції, саме платяні воші, тобто ті,

що воляться в одязі, здатні переносити на людей синій тиф. На Україні вони ще виникають цього «страшного захворювання нема».

Одна з причин появи педикульозу — відсутність запобіжних заходів. Нині їх перетворено на оздоровчі заходи, причому досить дорогі. У минулому році запитомо було зайти до будинку, де не прийняли душ, помитися тощо — за копійки. Тепер до так званих комплексів і не втратили. До того ж ми залязковані комахами, лікновано сапрокусуєми — у оякзку з реконструкцією приміщення. Отой соціальне небезпечний наред, що перебігає в його залах, позбавлений елементарних гігієнічних умов

енування і, логічно, з носієм неидкулює.

Що ж радить епідеміологам на даному етапі такого неадекватного життя? По-перше, у повсякденному побуті дотримуватися чистоти, особистої гігієни. Уважно, не вийти хоча б раз на тиждень дітей.

По-друге, в разі виявлення вошей молодим мамкам радять не лякати, а поводити старі далішні методи. Треба взяти трошечки керосину, розмішати з водою і цю суміш змішати дитині голову. А потім грєбінчиком (густим) добре прочесати. Якщо гинди не зникли, видаляти їх, русками. Ну, що ж. По-перше, це вже було, правда давно, і нічого, ми всі вижили.

Так, можна помити голову ще й таким фруктом, як кукіава. Правда, це дорого, і краще було б його приймати у вигляді комплєкту як желе, але... Ніяк так повернулося, що естетичний порєпарат нема. Скажімо, дуст чи «зеленка» мило відкачує з виробництва як шкідливі для здоров'я, іншого пошуку на даша парфюмерії і медичної не залишилося.

Як сказала Л. Ольга Назаренко, в аптеках має бути мильно-санітарного паста зяне побудований засіб порєспондентів.

У разі скадіннях випадків — звертатися до міської державної станції, по вулиці Пархоменка, № 25. Телефон: 213-77-10. Тут дають напівфірмовану порєду допомогувати, можливо, з препаратами.

Людмила БАРАНЕНЧУК.

Візити

КОМУ ТРИКУТНИКУ»

«Візити» — це не тільки візити до «Азот» (содовий завод) та металургійного підприємства, а й сотні інших

«гібридних місць» Луганщини, що належить визначити.

Сергій КИБАС.
Луганськ.

Фотоюдо
Ореста ЛИЖЕЧКА.

ТЕПЛА
ЗУСТРІЧ
ХОЛОДНОГО
ЯРУ

У Черкасах біля пам'ятника великому Тарасу зійшлися стежки учасників двох походів — «Дзвін-91» і «Козацькими шляхами», організованих громадськими товариствами України. Після короткого митингу й чудового концерту, подарованого місцевими фольклорними колективами та лауреатами «Червоної рути» Едуардом Драчем і Віктором Морозовим, «зелені» пішли пікетувати хімічні підприємства Черкас, а козаки рушили до колишньої гетьманської столиці Чигирину. Звідти шанувальники історичної мінувшини повернуть на села Суботів, Медведівку, Боровицю і розташуються табором у Холодному яру біля Троїцької церкви. У храмі буде відправлено панахиду по полеглих за волю України.

До походів, яким керує народний депутат УРСР Микола Поровський, приєдналася чимала група активістів українських громад з Казахстану, Канади і США, які недавно прибули до Черкас. Місце зустрічі — Холодний яр. **Лідія ТИТАРЕНКО**, власний кореспондент «Голосу України». Черкаська область.

Актуально

Путівки для інвалідів і ветеранів

У зв'язку з різким підвищенням цін на путівки в санаторії й будинки відпочинку до редакції «Голосу України» почали надходити листи від інвалідів і ветеранів війни та праці зі скаргами на те, що численні міські й районні відділи соціального забезпечення перестали видавати належні їм путівки на санаторно-курортне лікування. «Що нам тепер робити?» — пише інвалід війни другої групи Степан Антонович Боднар з села Капустини Хмельницької області. — Я хворий на облітеруючий атеросклероз і виразку дванадцятипалої кишки, потребую медичної допомоги, взятій на облік у Новоушицькому райсоцзабезі, але тут мені відповідають: «Путівка тепер коштує 800 карбованців і то-

му Мінсоцзабез республіки нам їх не надсилає».

Подібні листи пишуть й інші автори.

У Міністерстві соціального забезпечення УРСР редакцію повідомили: — На 1991 рік для інвалідів і ветеранів війни закуплено 72 тисячі путівок у профспілкові оздоровчі заклади. Крім того, є 25 тисяч путівок до п'яти санаторіїв, які безпосередньо належать міністерству. Усі путівки направлено в обласні відділи соціального забезпечення. Отже, якщо в якомусь місті чи районі соціальні заклади досі не отримали путівок для ветеранів, то це, безперечно, надзвичайний випадок, але його винуватців слід шукати в межах області. **Володимир ЧЕРКАС**.

Про що говорять

А, ВОША!

Одежі, здатні зберегти тепло, затишок, а також захистити від вітру, дощової води, сонячних променів, — це те, що потрібно кожній людині. Але щоб це сталося, потрібно, щоб одяг був не тільки теплим, але й красивим, модним, зручним. А це означає, що одяг повинен бути зроблений з якісних матеріалів, які не тільки захищають від холоду, але й зберігають тепло тіла. А це означає, що одяг повинен бути зроблений з якісних матеріалів, які не тільки захищають від холоду, але й зберігають тепло тіла.

Існування і, логічно, є носієм педикюлозу. Що ж радить епідеміолог на даному етапі нашого неблагополучного життя? По-перше, у повсякденному побуті дотримуватися чистоти, особистої гігієни. Уважно оглядати хоча б раз на тиждень дітей. По-друге, в разі виявлення вошей молодим мамам порада: не лякайтеся. Є добрі старі дідівські методи. Треба взяти трошечки керосину, розмішати з водою і цією сумішшю змити дитині голову. А потім гребінчиком (густим) добре прочесати. Якщо гніди не зникли, видалити їх руками. Ну, що ж. По-вірте, це вже було, правда, дуже давно, і нічого, ми всі вижили.

Так, можна помити голову ще й танім фруктом, як клюква. Правда, це дорого, і краще було б його приймати у вигляді компотів чи желе, але... Життя так повернулося, що ефективних препаратів нема. Скажімо, дуст чи «зелене» мило вилучено з виробництва як шкідливі для здоров'я. Іншого поки що наша фармацевтика і медицина не запасли.

Як сказала Ольга Назаренко, в аптеках має бути мильно-сапунтова паста вже випробуваний засіб проти вошей. У разі складніших випадків — звертатися до міської дезінфекційної станції, що по вулиці Пархоменка, № 25. Телефон: 213-77-10. Тут дадуть кваліфіковану пораду допоможуть, можливо, препаратами.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Телеграфним рядком з Одеси

САМ ПРИХАЗ, САМ ПОІХАЗ

Як уже повідомлялося, в Одесі побував Жиріновський. Варто зауважити, що від Одеси запрошен, на він не мав жодних угод про зустріч теж не укладалося.

ЛОВІТЬСЯ, ПЕСТИЦИДИ

Молодіжне екологічне об'єднання «Біла акція» ввело в дію на Дербаській пост, де кожен бажаючий може перевірити придатність фруктів чи овочів на вміст пестицидів.

ГЕЙ, ДВОРЯНИ

Відбувся організаційно-власний «Дворяний» 360-й Півдня району. Організатором Зборів став парижанин, князь Володимир Аргунський-Долгорукий, у якому одесити впізнали свого недавнього земляка, зіломача: Володимира Підгайного. Грамоти з підтвердженням дворянського походження й членства у Дворянських Зборах отримали близько сорока чоловік.

ШАЛАН БЕЗ КЕФАЛІ

У Шаблаті, як і в інших місцях, де з'являються відомості такої доступної коліс і напівзуботі нині кефалі, стався небезпечний тут до сі забори риби — вона сплинула пазом уверх. Причина — стільки спеці, які в природі рибі не потрібні. Тутешні плавали інтенсивно засипаються і забудовуються базами відпочинку, що не мають ніяких очисних споруд і скидають нечистоти в унікальну, з цілющими грезами водойму.

ПІШКИ ПО ШПАЛАХІ

На 700 тисяч чоловік зменшилися приміські перевезення ласаків на Одес залізничної мережі, з початку квітня підвищені ціни на наптки. В результаті — недобір майже одного мільйона карбованців. Що — люди вирішили за краще пересуватися пішки по шпалах, чі просто зросла кількість «зайців»?

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України».

Реалії

РАДІОАКТИВНА РАДІСТЬ

Велопробіг американки Онсани Павленович-Йонан (про цю акцію наша газета вже згадувала) проліг і через Могилів-Подільський, де майдівничка зустрілася з місцевими «зеленими» та представниками Руху, дала інтерв'ю незалежним газетам «Крайни» і «Народна воля», побувала у центральній райлікарні та дитсадку № 10 «Ромашка». Перед від'їздом пані Оксана заміряла ґрунт на радіоактивність і поїхала далі, засмучена результатами того дослідження.

Валерій ЛАЗАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Вінницька область.

ДІАСПОРА? ЦЕ НА Ж

Факт

Коли нарешті брила відчуження впала, і ми зрозуміли, що немає більше «ваших» і «наших», а є один народ, одна нація, коли з'явилася можливість перевозити книги через кордон, переселити поштою, вони почали осідати на полицях у письменників, бібліотек. Але сотні томів на заповнених полицях ще не є знання. Лише читана багатьма людьми книга може стати поштовою у прогресі.

І ось, нарешті, література «звідти» вирвалася за межі вузького кола спеціалістів і відкрилася перед читачем: у Києві, на Великій Житомирській, 4, відкрилася перша в республіці бібліотека української діаспори. Завдяки старанням журналу «Пам'ятки України», головного управління культури київського міськвиконкому і центральної міської бібліотеки імені Лесі Українки.

Поки що це 3.000 примірників, доробок хоч і скромний, але спроможний уже заявити про себе — і художня література, і періодика, література з питань мистецтва, релігії, історії українських поселень у США, Канаді, Австралії, Німеччині, Польщі, Чехословаччині... У найбільшому майбутньому — створення на базі бібліотеки комп'ютерного центру з бібліографією, лінгвістичних класів для вивчення української і англійської мов, кобзарської студії, закупівля копійальної апаратури.

Архієпископ Київський і Переяславський Антон освятить приміщення нової бібліотеки і передав благословіння патріарху Київському і всієї України.

Людина — людині

ДАРУНОК ДОКТОРА ВАНІЧЕКА

У Міжгірському районі Закарпатської області одна з австрійських фірм буде спільне підприємство по обробці деревини. Її представник доктор Віктор Ванічкін довідався, що місцеві медики не мають у достатку шприців. І от на День медичного працівника районна лікарня дістала розкішний подарунок від австрійського друга — цілу машину дефіцитних інструментів. Це дійшло тим більш приємно, що було зовсім несподівано. Вечері кращого сюрпризу на своє професійне свято для головного лікаря Іллі Шанти не придумали. Ну, а малим пацієнтам дитячого відділення були вручені смачні сувеніри — щоб не так боліло від уколів.

Доктор Ванічкін підніс цей подарунок від себе особисто й від своєї родини.

Але воїстину щедрості людській немає меж. Недавно австрійський спеціаліст знову навідався до райцентру й знову з подарунком. Головному лікарю він передав десятні тисячі одноразових шприців, а дітякам — усім без винятку — іграшкові автомобілі. Медперсонал дякував добрі людині із слезами на очах.

Дуже люблю верховниців за щирість, гостинність, безкорисливість. Скільки життєво, допомагати їм. Горнято мопка, запропоноване на гірському присілку, набагато до-

роще до гостини. Парня. А щодо тільки по руху цих р. Спеці. України. Мик.

«Радя. Закар. На зп. передає головном. Шанти. Фото Б.

СИСТЕМА БІРЖ

МОСКВА, ДОНЕЦЬК, ДМИТРОВ,

«ДОНЕЦЬК-АЛИСА» — це щоденні торги усієї системи, Донецьк, Дмитров, Петрозаводськ.

З правилами біржової торгівлі та переліком виставлених на торги товарів бажаючі можуть ознайомитися в будь-який час. Відкриті торги проводяться щоп'ятниці об 11.00.

Вхідна плата 1000 карбованців.

Біржа працює цілодобово

Інф

МРЯДОМ

пласос,
кріпос-
важчик,
рошак,
мохляк
і так

логічна
екологі-
забона-
переві-
фрукт
лестин

ізаціо-
орні
втором
жнанин,
Анту-

Віло-
Воло-
Гра-
канім
додат-
дорні-
амали
оловік.

де-
жнанин
ліліє і
васили,
тут до
зона
увер,
мі-
про-
тансис-
забу-
від-
перую-
тні в
ощини

АЛАХІ
полюш
заміри
аміри
про-
ціни на
тат —
вагою
завіща,
рошанин
завіща
ні про-
льн

орігі-
ПОК,
овні,
Уж-

ТІВНА
ТЬ

американ-
жовти-
наша гас-
проліг і че-
льський,
де стрі-
з «Сені-
та Руху,
дала
жодна газ-
одку № 10
від відом-
жирта гру-
і поїхала
результатами

АРЕНКО,
респондент
жнанин,
Анту-

АРЕНКО,
респондент
жнанин,
Анту-

АРЕНКО,
респондент
жнанин,
Анту-

АРЕНКО,
респондент
жнанин,
Анту-

АРЕНКО,
респондент
жнанин,
Анту-

ДІАСПОРА? ЦЕ НА ЖИТОМИРСЬКІЙ

Ноді кареші брила від-
чуження впаала, і ми зроу-
міли, що немає більше «на-
ших» і «иших», а є один на-
род, одна нація, коли з'яви-
лася можливість перевозити
книги через кордон, пере-
слати поштою, вони почали
осідати на полицях у пись-
менників, бібліотек. Але
сотні томів на записних по-
ложках ще не є знавцем. Лише
читана багатьма людьми кни-
га може стати поштовхом у
прогресі.

І ось, нарешті, література
«зайшла» вирвалася за межі
вузького кола спеціалістів і
відкривалася перед читачем: у
Києві, на Великій Житомир-
ській, 4, відкриває першу в
республіці бібліотека україн-
ської діаспори. Завданням
створеного журналу «Пам'яті
України», головного управ-
ління культури київського
міськвиконкому і центра-

ної міської бібліотеки імені
Лесі Українки.

Поні що це 3.000 примір-
ників, доробок хоч і скром-
ний, але стромовий уже
завиши про себе — і ху-
дожня література, і періоди-
ка, література з питань мис-
тецтва, релігії, історії укра-
їнських поселень у США,
Канаді, Австралії, Німеччині,
Польщі, Чехословаччині.

у найближчому майбутньому
— створення на базі бібліо-
теки комп'ютерного центру з
бібліографією, літературно-
класів для вивчення україн-
ської і англійської мов, коб-
зарської студії, закупівля но-
вісильної апаратури.
Архипівський Київський. І
Переселаський Антон осві-
ти приміщення нової бібліо-
теки і передає благослові-

Факт

ня патріарха Методія,
який зібрався переселити у
фонди збірку 50-ти календа-
рів української православної
церкви.

Серед екземплярів — не
лише видання письменників
та науковців, заборонених
майже півстоліття цензурою
на Україні, а й багато суча-
сних досліджень емігрантів
уже в другому-третьому по-
колінні.

Ми стали свідками дого-
жданої події — заїття вве-
динки док культур, виторче-
ння на рідній землі та дале-
ко за її межами, але їй на-
лежать одному народові. Про
це свідчовано говорили на
відкритті головний редактор
журналу «Пам'яті Украї-
ни» та газети «Старостинсь-
ті» Анатолій Сериков, дирек-

тор бібліотеки федерального
уряду Німеччини Вєсєлод
Мардел, заступник голови ко-
місії з питань культури і
охорони історичного середо-
вища Кітвирди Максим Стрі-
ха, голова конгресу україн-
ців Канади Ярослав Соко-
рик, народні депутати УРСР
Лариса Сюрник та Лєво
Лук'яненко.

— Найближче, що вразило
делегацию нашої Верховної
Ради у Вашингтоні, — ска-
зав А. Сюрник — це бібліо-
тека протестантської США, за-
кладена у комітетах. Там
політика не відірвала від все-
світньої мудрості, законода-
ної в інформації. І бібліотека
української діаспори у Киє-
ві має стати єдиним знавцем,
яким вільно оперує весь
світ, з нашими бажаннями їх
освітити.

Юліана ШЕВЧУК

ГАСТРОЛІ НАЗАВЖДИ

Днями не стало одного з
знайомих акторів Київського
Театру на Подолі — 39-річного
Олександра Рубішніна. За
своє коротке мистецьке жит-
тя він, росіянин за походжен-
ням, склав послужливу таку-
даку культуру — білоруської
та української. Протягом
остатніх одинадцяти років скап-
тивший, навіть суворий талант
Сашко служив Театру на По-
долі, спочив у дні розчире-
вань і триумфів, у Києві і на
гастролі по Європі та Аме-
риці. Літо — враз поїхав на га-
стролі. Гастролів, з яких Саш-
ко не повернувся. На рої,
ні він при, ще нікого не
призначено. А концерт із за-
прошаним на чергові кіно-
зйомки вже не зостає адреса-
та вдома.

Вітій ЖЕЖЕРА.

Лєонід ПІДЛУЖНОГО.

ПОГОДА

У найбільшій дії добн
на Україні очікуються
дош, пром, місцями сні-
жні зливи, град, шкєлі-
ли 15—20, а на сході
середній місяць 25—30
градів, а вночі 15—20, а
вранці 15—20, а вночі 15—20,
на півдні і сході місяць
30—32, вночі 13—19, на
півдні до 22 градусів.

По Київській області
середній адень сильний
дош, гроза, вітер північ-
но-східний, 7—12 метрів
на секунду. Температура
22—27 градусів.

Черговий по випуску
мови Людмила
БАРАНЕВИЧ.
Тел. 441-88-26.

Людина — людині

ДАРУНОК ДОКТОРА ВАНІЧЕКА

У Міжгірському районі За-
карпатської області одна з
астрійських фірм буде спів-
на підприємство по обробці
деревини. Її представник до-
ктор Віктор Ванічек докладає
зусиль, щоб місцеві мешки не
мають у достатку шпички. І
от на День медичного праців-
ника районної лікарні дістав
цікавий подарунок від ас-
трійського друга — цілу ма-
шинку дефіцитної інструментів.
Ця машинка тим більш при-
ємна, що було зовсім несподі-
вно. Човенка кращого споруд-
и на своє професійне споруд-
и для сполонного лікаря Іллі Ш-
ти не придумали. Ну, а мамі
пацієнтів дитячого відділення
були вручені смішні сувеніри
— щоб на них більше від уло-
ві.

Доктор Ванічек паміє цей
дарунок від себе «особисто й
від своєї родини».

Але життєву щадерості под-
ський немає мал. Недавно за-
астрійський спеціаліст знову
навідався до райцентру й зно-
у в подарунок. Головному
лікареві він подарував десятки
тисяч одноразових шпичок, а
дітякам — усіх без винятку
— іграшкові автомобілі. Мед-
персонал дивувався добрім по-
дні і зі слезами на очах.

— Дуже люблю зарплати
за щирість, гостинність, базо-
вистість. Смієти жити
допомогти Іллі Горішню мо-
лока, зарплатою на гіршо-
му приїзду, багатого

дороме для мене за найбільшу
гостину у бігетному ресторані
Періма. І це, повір, істина.
А щодо подарунка, то це
тілком почоток — сказав авто-
ру цих рядків доктор Ванічек.

Спеціаліст для «Голосу
України»

Микола КРАСНЯНИК,
редактор газети

«Радянська Верховність».
Закарпатська область.
На знімку, доктор Ванічек
передає одноразові шпички
головному лікарю Іллі
Шені.
Фото Богдана ГОЛУБА.

СИСТЕМА БІРЖ «АЛІСА»

МОСКВА, ДОНЕЦЬК, ДМИТРОВ, ПЕТРОВЗАВОДСЬК

«ДОНЕЦЬК-АЛІСА» — це щоденні торги усієї системи бірж «АЛІСА»: Москва, До-
нецьк, Дмитров, Петровзаводськ.

З прямими біржовою торгівлі та пере-
ком виставлених на торги товарів бажаною
можуть ознайомитися а будь-який час. Від-
криті торги проводяться щоп'ятниці об 11.00.

8 хвилин платів 1000 карбованців.

Біржа працює цілодобово.

- Ми пропонуємо товар, а не інформацію;
- На нашій біржі ви укладете найвигідніший контракт;
- На біржі «ДОНЕЦЬК-АЛІСА» виявляється від-
соток укладення угод;

Адреса в Донецьку: вул. Челюскінців, 189,
Палат молоді «Юність».
Тел.: (0622) 99-86-08, 99-86-10, 99-85-48.
Факс: (0622) 55-25-00.

Інформаційно-видавничча агенція «СХІД»

ГОЛОС України

Колонна ведучого
нубу

ОХ, І ТРУДНА Ж ЦЯ РОБОТА...

Недавно довелося мені по-бувати на одному величезно-капітальному зібранні, куди вперше в разі містера у роздержавлення власності і демократизації виробництва Української РСР приїзав Віктор Савченко, знайомі у Києві й наші перші заступники голови самградів, а зібрання голови районних Рад міста, керівники підприємств, секретарі парторганізації обласного рівня.

Новому міністру довелося перелаяти від присутніх і за старих, і за нових, і за не чужих, і навіть за плач, який він подавляв за аудиторією. До речі, Віктор Григорович мав конкретну задачу роздержавлення саме тих підприємств, які стоїть найбільше до податків — сфери послуг, громадського управління, сфери промисловості. Тобто там, де приватизація забезпечить блискавичний ефект, продемонструвати можливість, які для справи, коли з них знайдуть особисті інтереси. Зрозуміло, з наслідками, що знімає відповідальність підприємств, ініціативу податків, зменшення, розбагачення.

І, зрозуміло, що мене вразило! Можна з присутніх не запрошувати, а не запрошувати. Дайте тільки шанс. Проте посприном прозвучало запитання: «Чи не боїться новий міністр «чужих» колосів тримати відповідальність за відсутність під соціалізм? Адже приватизація — прямий шлях до капіталізму!»

Отримав і тепло на дулю знайомих з дитинства «Ох, і трудна ця робота...» Трудна. От і чинив з Червоноградів Лівської області лише: «Лівська економіка починає бути державною, держава повинна розпоряджатися, а не вписи та комерсантів, слід підняти продуктивність праці в 1-2 рази, хай би місто допомогло селу покращити зарплату, доглянути і вивести в світ». А не розводити капіталістів і жеркавіч.

Таким листів до «Шансу» надійшло чимало. Вони хоч і різні, але схожі на одну тріпку: планувати продуктивність праці. Але автори цих листів хочуть не заангажувати на дані обов'язки, а навпаки, зменшити продуктивність праці. Це може, вони все ж зрозуміли, якщо подати листів, скажімо, виробничих, то в рік з'явиться багати і... біди.

З'являється, бо всі ми, маємо різні можливості, різні ступені освіченості, талант, здібності, бажання працювати, ініціативу. Отже, всі ці різні можливості відповідно й опанувати. Насправді, коли гавтат і затинок кероба одержували порівну! Меребо, може, від такої «кріпості» в бачиш.

Перантукую подібні листи, вражаєш їхнім безліччю помилок: тільки «місто» і «село», що пропонують ці «нові закони демократії» — вкороче грошовою податку. А може, не будують отні, а будують, праця, виробство, як чинити Л. Березовський з Бердська, чий лист ми сьогодні друкуємо, заснувати рух за те, що позулять, в ринку!

Валентина ПИСАМСЬКА

«ГАРНЕ СЛОВО — СПЕКУЛЯНТ»

ВВАЖАЄ ПРЕЗИДЕНТ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРАЇНСЬКА БІРЖА» ВАЛЕРІЙ БАБИЧ

Здається, на виділо-колі підприємництва з'явилось щось нове — акціонерне товариство «Українська біржа». Це не обмовка — про новину. Адже всі ці біржі, а їх у державі налічується більше 20, а можливо, й більше, бо поки що статистиків такої немає, новини їхні самі по собі. І це не дивно, адже не створено ще й закону про статус товариства акціонерного бірж, як того, що невідомо з української біржі, як того, що невідомо з нашої соціалістичної устрою.

І от «Українська біржа» із статутним капіталом 25 мільйонів карбованців. Серед членів 1 акціонерів — міністерства, концерни і виробничі об'єднання, асоціації, банки, підприємства, місцеві органи, спілки економістів та орендарів і підприємств.

Серед багатьох переваг клієнтів привадиють виділи умови купівлі-продажу продукції нафтових і хімічних підприємств, які не обсяг номінального збору, невисока вартість брокерського цілю, швидкі розрахунки, а в придбання і реалізації різноманітних товарів.

Кореспондент «Голосу України» зустрілася з президентом «Української біржі» Валерієм БАБИЧЕМ і почав розмову саме з цієї обставини — навіщо втрачати те, на чому інші біржі роблять чималі гроші?

— Ми не комерцій-

на біржа, яка в основному виграє на зростанні ціни, бо нічого не купуємо і не продаємо. А лише надано можливість купувати і продавати на нашій біржі. Хоч ми маємо раціо: коли з чимось залихом коштує з інших бірж, то з нашої статутним капіталом 6 місяців зможу б стати членом біржі. Проте в такому разі треба усвідомлювати, що цей шлях не веде до стабілізації економіки.

— Ясно не дуже пасуєся акумуляції підприємств.

— Це не акумуляція. Просто не можна займатися підприємством, маючи чималі гроші. Серед членів 0,2 від-

Запишіть адресу

сотка з кожної реалізованої операції, правдою на зменшення ціни, так чином залучаючи до співробітництва більше учасників, прискорюємо оборот коштів. І в протраші ніщо не залишається, адже кожен може здійснити вигідну торговельну угоду. З «Української біржі» вигідно мати справу і брокерським конторам, які не є нашими співробітниками.

— Як раз доводиться чути про дефіцит грошей.

— Дефіцит — не те слово. Де їх вистачить — готовим брокерів, маючим у майбутньому суспільстві «розумного соціалізму», коли ще недовго саме ці слова.

ніщо зживається, то з негативним відтінком? Ще недовго той час, коли підприємстві маючим змогу від прибулих «послати». А тим часом те люди, а добре розуміючи, інтуїтивно, знаючи економіку, бухгалтері, соціологи, а ще з багатьма тими якостями, яких навчання неможливо, що і є талантом.

— Як же називаються спекулянти?

— Хороше слово «спекулянт» Я б з ним співробітничав. Оскільки б нам таких людей. Треба шукати їх і залучати до діла. Не спекулянтів слід боїтися, а неорієнтованих людей. Непорядків для підприємців — це ширі.

Кол. М. Михайла САЧКА.

ЗАКОНИ СУВЕРЕННІ РЕСПУБЛІКИ

Визначити на замітку

Без зміння звонів нікого діла зробити не можна. Особливо тепер, коли підприємств і діловодів мовити провисті себе у підприємстві, скориставшись шансом, що його дає їм ринкова економіка.

Ніху діловоді «Голосу України» «Шанс» спробує вам допомогти. Адже тільки в нашій газеті ви можете ознайомитися з усіма законами Української Радянської Соціалістичної Республіки, які приймає Верховна Рада УРСР.

Видати і надіслати і зберегти сьогоднішню інформацію — вона вже не раз стане у пригоді в майбутньому. А «Шанс» обіцяє і надати друкувати подібні матеріали.

Отже, записуйтеся до республіки, надрукувати і «Голос України».

Про державну податкову службу в Україні: кр Р — 1 с. чина. Про міліцію — 4 с. чина. Про правовий режим території, що зазнає радіоактивного забруднення внаслідок чорнобильської катастрофи — 1 біржана. Про підприємництво — 5 біржана.

Декларація про державний суверенітет України — 6 біржана. Про записати населення — 22 біржана. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали від чорнобильської катастрофи — 22 біржана.

Діло

Спочатку це було заповнення виробництва (виглядає) тільки з ушкодженням ушкодження. Справа ж нескладна. Цього нею займатися, треба жати тільки діловодів, а об'єднується 6 ушкодження. Хоч би протягом місяця, та не навеличи земельну ді-

Про власність — 24 шатки.

Про основні соціальні заходи інвалідів в Україні: кр Р — 27 шатки.

Про внесення змін і доповнень до Кодексу законів про працю Української РСР при переході республіки до ринкової економіки — 1 травня. Про підприємства в Україні: кр Р — 6 біржана.

Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні — 8 біржана.

Про бачині і банківську діяльність — 17 травня.

Про свободу совісті та релігійні організації — 6 біржана.

Про захист споживачів — 8 біржана.

Про зовнішню економічну діяльність — 12 біржана.

Про освіту — 26 біржана.

Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю Української РСР — 28 біржана.

Про захист споживачів у ринку з Української РСР — 10 біржана.

Про ціни паливи і фондору біржі — 11 біржана.

Про охорону величезного природного сировини — 24 біржана.

Про всеукраїнський та місцеві референдуми — 26 біржана.

Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін до доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР — 27 біржана.

Про Президента Української РСР — 27 біржана.

Про вибори Президента Української РСР — 27 біржана.

Про власність — 24 шатки.

Про основні соціальні заходи інвалідів в Україні: кр Р — 27 шатки.

Про внесення змін і доповнень до Кодексу законів про працю Української РСР при переході республіки до ринкової економіки — 1 травня. Про підприємства в Україні: кр Р — 6 біржана.

Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні — 8 біржана.

Про бачині і банківську діяльність — 17 травня.

Про свободу совісті та релігійні організації — 6 біржана.

Про захист споживачів — 8 біржана.

Про зовнішню економічну діяльність — 12 біржана.

Про освіту — 26 біржана.

Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю Української РСР — 28 біржана.

Про захист споживачів у ринку з Української РСР — 10 біржана.

Про ціни паливи і фондору біржі — 11 біржана.

Про охорону величезного природного сировини — 24 біржана.

Про всеукраїнський та місцеві референдуми — 26 біржана.

Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін до доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР — 27 біржана.

Про Президента Української РСР — 27 біржана.

Про вибори Президента Української РСР — 27 біржана.

Реклама

Горлівський інститут з проблем Центрального району Донбасу (ДОНІДІ) створює техніку для розробки тортих успішних пластів. Для різних галузей проєктується згідно з технічними вимогами замовників обладнання з пневмо-, гідро- та електроприводом, гучними об'єктами. Експериментальний завод виготовляє розроблену техніку. Писати на адресу: 338001, Горлівка, 2, ДОНІДІ, тел. 4-65-43.

Писати за адресою: 332440, Бардська, вул. Свердлова, 51, Березовський Л. А. Якщо не одержать, 1 у вас з'явиться шанс поліпшити свій добробут.

Л. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Бердська

КРАЩЕ ЗАСУКАТИ РУКАВА

зависають виробничим тиском. Крім приємних емоцій, матимете ще й неабиякий прибуток. А я безплатно надішлю донаряду технологію із виробництва. Може надіслати після плати і сандвичів матеріалів, десять сотів тильняків. Пи-

зависають виробничим тиском. Крім приємних емоцій, матимете ще й неабиякий прибуток. А я безплатно надішлю донаряду технологію із виробництва. Може надіслати після плати і сандвичів матеріалів, десять сотів тильняків. Пи-

зависають виробничим тиском. Крім приємних емоцій, матимете ще й неабиякий прибуток. А я безплатно надішлю донаряду технологію із виробництва. Може надіслати після плати і сандвичів матеріалів, десять сотів тильняків. Пи-

Якщо хочете мати партнера

ВИВЧАЄ РИНОК «СІЛЬМАШ»

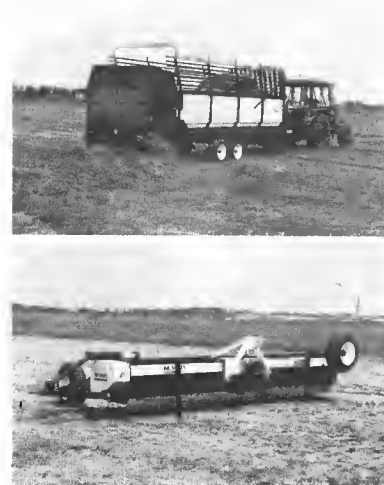
Продукція солонського виробничого об'єднання «Сільмаш» (Львівська Республіка) добре знама в країнах Західної Європи, куди експортуються її майже 75 відсотків. Решта «владарює» на домашньому ринку. З Радянським Союзом у тому числі з Україною, до цього часу контактів не мали. Хіба що співпартнерство із комбінатом «Форшпріт». Після недавнього підписання угод між УР та УРСР про взаємовигідне співробітництво «Сільмаш» зацікавився ринком нашої республіки.

Розвідку «боєм» вирішили провести на Закарпатті. Недавно на полях деривалемзаводу «Закарпатський» що на Берегівщині, відбулася виставка — демонстрація у роботі комплексу сільськогосподарських машин для збирання, переробки і згодовування кормів. Фахівці високо оцінили якості солонської техніки. А саме те, що наші агрегати виконують за 3—4 операції, утворські машини — за одну. Сучасні ротаційні комбайни різної модифікації, вершинські прес-відбійники, под-рібнозачи і т. д. здатні конкурувати з багатьма відомими підприємствами.

Дев'ять господарств Берегівського району скористалися капіталом, яку мали в угоді виставки агрегати. У найближчому плануємо провести подібні виставки у Львові та Києві, — говорить заступник генерального директор ВО «Сільмаш» з питань комерції доктор Гааламбос. — Ми готові не тільки до реалізації нашої продукції на взаємній основі, а й до налагодження спільного виробництва підприємств, обміну технологіями, надання консультацій і допомоги в підготовці кадрів то й інше.

власний кореспондент Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.
На знімках: продукція «Сільмашу».

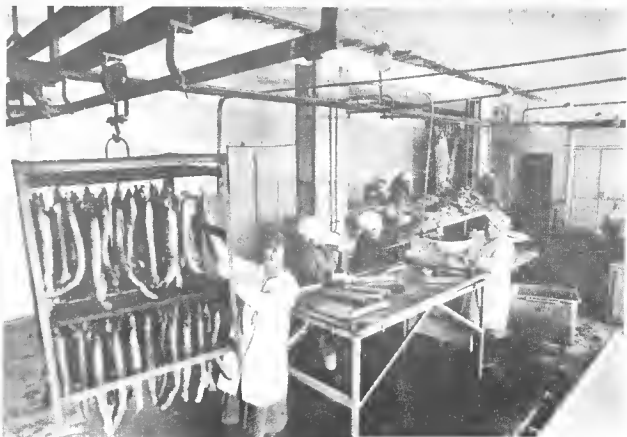

І ТОВАРИ, І ПРИБУТОК

Успішно вирішує проблему товарності гонду Сінгурівська спільнокооперативна на Милівщині. Вона забезпечує продуктами більш як 120 назв прилавки не тільки свого району, а й області. Сироминку — м'ясо, соління — райспоживспільнокооперативу закупає у нас, ченця і ввозить у дію. Додатково потужності для її переробки. Нещодавно введений у дію цех значно розширив асортимент ковбас. Створена діляниця для розфасування чайного напою і страв у фірмові упаковки. А здобавку печуть у Сінгурі, і печиво з гарячі металеві упаковки м'ясо підв'язаний пошт у жителів ізласного центру. Одне слово, навіть в умовах загальної дефіциту підприємство і енергійні підприємці не тільки вводити нові змін, а й отримувати прибуток. Тільки минулого року в райспоживспільнокооперативі, він становив понад один мільйон шістьсот п'ятдесят тисяч карбованців.

На знімках: ковбасний цех райспоживспільнокооперативу (внизу); ще один вид фірмової продукції — забори чайного напою.

Фото Олександра КРЕМКА.

Довідник підприємця

ОРГАНИ РЕЄСТРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

На час створення підприємства у його засновників, як правило, немає приватних. Тому виникає чимало су-перечок з приводу місця реєстрації. Особливо ж, коли мова йде про створення і реєстрацію приватних підприємств. Як місцем призначення його за-значити.

Закондавство ж дає відповідь на це питання лише стосовно малих

підприємств. Так, у п. 2 ст. 6 Закону УРСР «Про підприємства» вказано, що, в разі відсутності у малому підприємстві на момент реєстрації власного приватника, він здійснюється за юридичною адресою одного із засновників.

Для юридичних осіб це місце, де розташований його постійно діючий

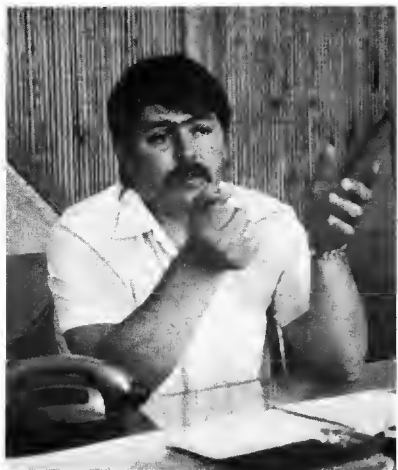
орган управління, дирекція, правління (ст. 30 Цивільного кодексу УРСР). Для фізичної особи — це місце, де громадянин постійно або переважно мешкає (місце проживання — ст. 17 Цивільного кодексу УРСР). Факт проживання особи в певному місці вилучається його пропискою. Тож у разі відсутності у малому підприємстві власного приватника його реєстрація може бути здійснена за місцем перебування юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи з засновників підприємства.

читачі «шанс», відізнають можуть скористатися послугами юридичної служби нашого клубу. Відомості про це знайдете в журналі «Шанс» за червень. Крім того, ми маємо право надавати консультації щодо реєстрації підприємств. Якщо ж ви хочете отримати юридичну допомогу, напишіть нам у редакцію «Шанс» за адресою: м. Київ, вул. М. Гоголя, 12, редакція журналу «Шанс».

Відповідно до п. 1 ст. 6 Закону УРСР «Про підприємства» державна реєстрація підприємств здійснюється у відповідних комітетах районної, обласної, районної, міської Рад народних депутатів, тобто там, де розташовані підприємства.

МІЛЬЙОН БЕЗ КРИМІНАЛУ

У нас важко повірити, бо у нас важко відрізнити тіньову економіку від звичайної, «звичайні гроші від звичайних». Сьогодні ми продаємо розповсюд (давній поштов у «Г» за перше сарни) про деривативах мільйонів «Снівасний» з Харківської області. Його директор Микола Ніколенко — із найвизначнішої галузі галузі до теперішніх успіхів господарства в усвідомленні ним, і, потім і його помічниками істотно державі на соціальне Засиди і будівництвом новобасно, найбільшого, асфальтового цегла. І ще всі інвалюти, вручення від продажу союзна, зерно, пошла на на вироблення «Мерседесів» керівництву, що то за хідного ширинити. Вони вилізли в митло, дороги, бурини культури. Для довідки: «Ксі до рини, «Вітнітисієчній району — із деривативах мільйонів «Снівасний». Середня торішня зарплата становила майже 500 карбованців. Більше мільйона пішло на премії».

У Привільному вчати і самі вчаться заробити й вигідно вилізити гроші. Там, господарства району «Снівасний» надає платора мільйона карбованців комерційного кредиту.

— Опрацювати до дробниць систему заробити грошей, в звичайно наголошували для нас, — розповідає Микола Ніколенко. — Можна й за інших умов. Підняли нагоспи і рагоспи із звичай, створити людям достатні умови для життя.

А ще два роки тому «Снівасний» був на грані банкрутства і молодий директор, економіст за фахом, разом із своєю «співачкою» прогубили вінок у достаток. Уна торі тут отримали без успішного криміналу сім в половиню мільйонів карбованців чистого прибутку. Але

навіть такому нуту за теперішніх умов вимити важко. «Пріоритет» селу — розмірно, аге директор, — чергова мільна бубльщина. І якщо не буде зміни у цінах, поставках, зрештою, у самому ставленні до українського села, то через два-три роки на нас чкає криза. А поки що у парламентаріях, уряду України, всіх, нас ще є час змінити ситуацію на краще».

Юрій НЕСТЕРЯК.

На знімку: директор деривативах мільйонів «Снівасний» Микола Ніколенко, підсобне господарство подружжя Миколая та Галини Сікорюк.

учень ПТУ-27 Віктор Кашин і воякині Кашини Володя Савенко на току.

Фот. Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Володимир ЗДОРОВЕГА

ОСТАТНІЯ СВІЧКА,

або ЧОМУ ГРИДУШЕННЯ ЛИШ ЗАЖЕВРІЛО
СВОБОДУ СЛОВА МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ
ДО ПОВНОГО КРАХУ ВІДРОДЖЕННЯ

Володимир ЗДОРОВЕГА
— декан факультету журналістики Львівського державного університету імені І. Франка, доктор філологічних наук, професор.

НАРЕШТІ, ТРЕТЯ
ЗАГРОЗА
СВОБОДИ
СЛОВА — У НАС
САМИХ, У НАШИХ
ДУШАХ,
У НАШИХ
АЗІАТСЬКИХ
ТРАДИЦІЯХ.
НЕВІСКОКІ
ІНФОРМАЦІЙНА
КУЛЬТУРА,
ДІВОВВІЖКА
ЗАПОЛІТЗОВА-
НИСТІ,
НЕВИСКОКІ
ІНТЕЛЕК-
ТУАЛЬНИЙ
РІВЕНЬ,
НЕТЕРПІМІСТЬ
ДО АЛТЕР-
НАТИВНОЇ
ДУМКИ,
НЕВМІННЯ
АРГУМЕНТУ-
ВАТИ,
СПЕРЕЧАТИ,
ПОВАЖАТИ
ОПОНЕНТА —
ЛИШЕ ДЕЯКІ
ПРИРОДЖЕНІ,
ТАК БІ
МОВИТИ, ВАДН
ЖУРНАЛІСТІВ,
ВІКЛІКАНІ
ТОТАЛІТА-
РИЗМОМ.

ЗАЗДАЛЕНЦЬ виба-
чає перед чита-
чем, бо хотів би
присвятити його ува-
гу до двох питань, які
ми порушувалися на сто-
рінках «Голосу України» у
публікації Олександра Мо-
роза «Про деякі зауваження
з приводу становлення газети
«Верховної Ради» (16 лю-
того 1991 р.) та Івана Валь-
ка «Свобода і способи від-
пустити свободу «Голосу Ук-
раїни?» (27 лютого 1991 р.).
Останній автор досить пере-
коливо зазначає, тем зна-
ступу О. Мороза. Я вдалений
своєю колеї за те, що він
надавав читачам газети відом-
и є студентів і курсу
журналістики університету імені
К. Маркса про свободу сло-
ва. Вони справді промовисті
згадували навіть на мініміст
часі.

Готовий пробачити своєму
попереднику по дискусії те,
що він вирішив цитувати
С. Маркса з російської вер-
сії, але не виключаю, що
ніби не існує української вер-
сії, а саме української вер-
сії, і те, що ходокий
на початку 50-х років позув
«Літературний і Школярськ
робіт», вперше сформульован-
и у редакційній статті
«Правда» в 1957 році, він
присвятив Хрущову. Але
не можна погодитися з го-
ловним ларосом статті, суть
якого зводиться до того, ні-
би марксизм звеличав аме-
риканську за свободу слова
проти цензури. Слушно вва-
жаючи нагадування власної
позиції своєрідним відом-
ом цензури, автор з пиросом
завдав: «Хто не згоден з
ним, той він не марксист на
ділі, а тільки на словах, що
було впроваджені історією
на багатьох уривках і відом-
ом, до чого привело».

До чого це привело, справ-
ді, відомо, а ось чому так
сталося? Коротко, до того
мені теж здавалося, що вар-
варство пригдушення свободи
думки і слова — тільки я
усього, що відомо від єди-
нних марксистських посту-
латів. Я навіть пробував до-
водити, що правдивість важ-
ливіша від правдивості. І теж
знаючим відповіди читати
ж К. Маркса, В. Лівина,
та І. М. Хрущова, чи
М. Горького.

Та реальність жорстокаша.
Щедро цитуючи І. Вальку
думки К. Маркса було висло-
влено, ним тоді, що
це не було, марксизм, то-
бто стога на загальнодемо-
кратичних позиціях і з цих по-
зицій саркастично історію
було прусською цензурою.
Але згодом, створивши власну
доктрину, розвинувши
теорію диктатури пролетаріа-
ту, він, як і його соратник
Ф. Енгельс, стали говорити
не про свободу, а про «при-
вичову соціалістичну» при-
чужування газет, про відсто-
вання ними «принципів партії»,
про неможливість про-
паганди буржуазних погля-
дів. Правда, вони не могли
повідувати, не могли встанови-
ти тоді цензури. Правда,
незавдово до смерті Ф. Ен-
гельс редакції своїх газет
власні колегам — редакторам
комуністичних газет — не
утискали тих, хто має інше
думку. Він навіть казав, що
заказав в одному з листів
до нього, жодний партійний
редактор не примусить його
відпущати від власної ду-
ми. І м. до речі, дозволити
своїм таку розліну.

Немаю я ніяких сил про
свободу слова, як знавств
К. І. Ініна. Але, як і у
всюду, тут важить не декла-
рації, а логіка речей. Спро-
мовована партія у загально-
високій і реакційна Лівина
у наших азійських умовах
тоталітарна держава не мо-
гла, через об'єктивні причини,
дозволити розвиток азійської
думки. І це з дивовижною
точністю передає І. Фран-
ко. У виданій в Коломиї це
у 1903 році праці «Тож таке

поступ» він, як відомо, зас-
терігає, що євностороння
марксистська загальнонодо-
на держава лягла б страш-
ним тягарем на нідерланди:
«Власна воля і власна сила
на кожного чоловіка муси-
ла б шенути, знити, бо
ану ж держава признає її
шкідливою, неможливою,
Виходячи, маючи на меті
виконувати не свободних лю-
дей, але лише покітничих
членів держави зроблює
би мертво духовною муш-
рою, казенною. Люди врос-
тали б і жили би в таній за-
лежності, під танім доглядом
держав, про який тепер у
найсолотніших політичних
держав нема й мови. На
розна держава казав би
величчому народному торго-
вою...».

На наш багатотрадиційний
світ сталося саме так.
Але нас цікавить у даному
разі не суть самої держави,
а застосовувані нею способи
пригдушення вільної думки.
Бо саме їх процесом історія
довини, не позбувшись рас-
ської психології, отого «плід-
ного» меншості, бль
статі. І теоретично це
принцип ніхто ніколи, як саме
В. І. Ленін. Бо ще у 1905
році, здаючи до проголошен-
ня у жовтні 1917 року Декла-
рації, згідно з яким, а та-
кож наступними документа-
ми, зрозумілилися усі газети,
крім більшовицьких, як
власні статті «Партійна
організація і партійна літе-
ратура» утвердили жорстке
підпорядкування. На його
думку, партійна преса повин-
на стати чистим задоволенням
партійної організації, «задово-
ленням мінімальної» одност-
ного соціал-демократичного
механізму».

Не хотів би спростувати
докази складного питання, бо
співвідношення між журна-
лістською, азагал літератур-
ною і суспільством ніколи
не було і не буде повним
значенням. Той же І. Фран-
ко, наприклад, вважав,
що література, яка є сто-
ва над класичною літерату-
рою, не було і нема. І у
В. І. Леніна, особливо у
ранньому періоді його літе-
ратурної праці, є деякі
спостереження про соці-
альну зумовленість філософ-
ської, публіцистичної, літе-
ратурної творчості. Але за-
вжди мова, а про транск-
вання слова як лише інстру-
менту влади, про дивовижну
неретерміст дії, про
власну суспільності не
політичної, як ми сьогодні
реконструюємо, хибної політи-
чної доктрини. Бо органі-
зм підпорядкування партійної
літератури одній партії не
можливо було відлучити як
сильне підпорядкування і без-
сильне суспільності не
політичної масової інформації,
але я устелі літературу, мис-
лення, але до мислення вклю-
чується партійно-адміністратив-
ному апарату.

Цяється про щось більше,
ніж комунідація творчим
процесом, що самооборони
є нестерпим, а про знеці-
нення, припинення, творчої
особистості. За Леніном, член-
ною партії дозволялася лише
критика, аніжост частково-

тей, а не самої доктрини.
Хто на те наважувався, за-
лишався поза партією. «У
своєму рішенні — фанатизм
людей, які не допускати
думки, що їх переконання
можуть бути об'єднаними.
Звідси один крок до заяан
халіфа Омара: «Книги, які
містять те й, що Коран
зайня, ті й, які містять іще
— шкідливі». Слова ці на-
лежать відомому російському
письменникові Валерію Іро-
зову, який негайно відгук-
нувся на лівинську статтю
полемічним виступом «Сво-
бода слова», привчавши бу-
вально до останнього часу
навіть від спеціалістів.

Тоталітарний обман, який
був розповсюджений на
халіфа, точна служиння не
істні, а відстоювання пев-
них групових інтересів. Класи-
зових, настанов, історично
визначеного, бюрократи-
чних, яких зазавдо, в то-
му числі організації, які вва-
жали себе демократичними,
не тільки як про тенденцію
днів минулих. Бо я у наш
ділі з трибуни останнього
такого Компарти України
І. Гуренко нмається довести, що, на-
маючи, деякі молодіші засоби
інформації, про те доводиться
паути катаклізмами руйні-
вливих процесів. Він заляка-
є дами «принципову оцінку
Гуренко, про те доводиться
паути редакції. На його ду-
му, «партійні засоби масової
інформації мають працювати
на партію, а не на свободу
думки». У спеціальній
резолюції з'яду, як і слід
було чекати, підтверджується
«принципово», привчавшись
до «принципової» концепції комуні-
стичної преси як невіддільної
складової частини загально-
народної справи, «як органі-
зму, який є частиною партії у
політичній боротьбі».

Звідси один крок до відомо-
го доповіді залпни Іро-
зова, а саме до відомої
в якій пропонується відлучи-
ти неюкорі молодіших від
дуркрасної бази, а редакторів
партійної преси до відлучи-
вості. Отже, як детермі-
нованість «Комсомольська
права», «чужий» про
свободу слова сильно пере-
біжувати.

Складовою частковою
тотального обману є змочу-
вання творчості. Складовою
умовах існування багатьох
ної преси, доступу до зару-
жних засобів масової ін-
формації, це робить досте-
пно, а всі ж заборона на
факт продовжує існувати.
Особливо на телебаченні, ук-
раїнському, а тому, який
журналістська воля дити, дані
існують монополізм на
аудіовізуальній засоби комуні-
кації. А він ще не по-
лучив.

Замочування творчості, їх
підставою, перекручення
нібишній три-тоталітарний
журналістичний, і як це не па-
радоксально, у кінемово
результат найбільшої шонди
вільні захорон знаєма
система, яка й (ці заборони)
порозда. Задумуючи тоталь-
ний обман, інформаційний ва-
куум для своїх громадян,
правда, самі подорожують
у хитро поставлену пастку

самообман, постійного дефі-
циту інформації.

І тут хотілося б наголосити
на ємності самого поняття
інформації, а зволати, що
до політичної і навіть жур-
налістської інформації, хоч
остання була і залишилась
важливою частковою того, що
ачені називають «інформа-
ційною революцією». Як відомо
а пресу, у СРСР на чолі
інформації савітників відомого
і у нас футуролога Аліна
Тодффера, присягаючи саме
її проблеми. Судачи з пер-
шості стигути, і зокрема, що
соділоє вважало, що на вироб-
ничій інформації може за-
міняти ресурси. Він гово-
рив про немислимі і для нас
люди що недоступні цикли
творення і споживання мате-
ріальних благ під постійним
суперсучасним інформацій-
ним контролем, з допомогою
супутникових зв'язків, про
небачено до цього темп роз-
витку науки, і зокрема, що
існує небезпека, і делалі
простакані адіяра «швид-
ких» економічних від «швид-
ких», пропонує «сербський
журналіст» над особливою
ною логіку аналіз у вироб-
ничій матеріальних благ і
всіх видів видах інформації,
комп'ютеризація з виноріс-
ними передових світових
досліджень, розвиток сучас-
них засобів інформації, інфор-
маційної ізоляції від
інших країн світу — не-
можового на те, що історично
відстав від швидкого розвитку
глобальної економіки.

Ми відставали, відставали бе-
здумно, відставали від
найшвидкого інформаційної ізоляції
від світу. Журналістика,
зведена тільки у ранг інтелекту-
ального пропагандиста, ат-
ти історично на те, що історично
відстав від швидкого розвитку
глобальної економіки.

Я ж хочу зазначити, чита-
чів, що свобода слова — глас-
ність, як ми звикли говори-
ти, — це, по-перше, єдине
відлучне і реальне завоюван-
ня «гласності» розв'язує, по-
друге, це єдиний свідок,
погасивши яку, як знаємо
описують у терміні і невідом-
но, а саме єдиний засіб проти
новому і об'єднаному у
якити, що так важко
пробивався крізь кригу абсолю-
тизму, дами шобіти
тому захист уже здобутий,
хай і уривков, свободи сло-
ва — справа не Президента.
Свобода слова, це єдиний
засіб, це єдина громадськість,
незалежний від її політичних
смаків і антигити. Люди
журналістської професії, про-
асія міжнародними юридич-
ними документами право на
правду і сама вона повинна
бути засобом задоволення
стипуних ціліснотворних
засоби.

Згадую, яку стурбованість
викликало питання про
свободу слова у делегатів остан-
нього з'їзду журналістів
СРСР. Від імені групи украї-
нських делегатів і на чолі
з'їзду, який відбувся у
проєкт спеціального звернен-
ня до громадськості про не-
принциповість преси, а на
у відлучній формі, яке завою-
вано гласності. Пробивши
із текстом звернення було
неможливо. Натомість
з'їзду було запропонова-
ти і прийняти звернення до
Президента з проханням «не
утискати свободи слова».

І перша з них — це прями за-

МИСЛИВЕЦЬ НА ВОВКІВ

ПРО НЬОГО І РАНІШЕ ЧУВ У КАРПАТАХ,
А ЗУСТРІВСЯ ТІЛЬКИ НЕДАВНО...

Якщо піднятися на вершину гори Високий і подивитися з неї прямо на південь, то перед очима, ніби в вертольоті, відкривається в долині велике й красиве село. Ліси чорні. А біля того місця, де зливаються три гірські потоки, спостережлива людина помітить серед зелені білий будинок. Ото саме а йому і живе з дружиною та трьома дітьми сестра Довжанського лісокомбінату Федір Мателець — саме той чоловік, який сумів доторкнути канічки вояків, ніби мисливця. За кілька останніх років цей мисливець зникшадов чотирнадцять лісових роківів. Таких похвалитися не може в Карпатах жоден сапінит.

Після замішаста і нетривалого розмови «розвідки» запитую:

— Цікаво, Федоре, а чому ти почав полювати саме на вояків? І не з-рушничення, а з допомогою канічки?

— На це спалитися відносно водичкою. І жето, і вояки. Але якщо коротко, то суть ось у чому. У Карпатах вояки зникають дуже багато не тільки від війни, а й від «війни» — корі, телет, копей, овець, поросят. Саме тому на цього хляка доводиться полювати цілий рік. Але зникати бодай одного вояка з рундів і навіть з допомогою собак надзвичайно важко, бо це дуже обсервний унікал. Так от, якщо був якийсь лісник і мисливець Федір Федорович Слюшко (аби мешав неподалік нашого села з урочища Багарика), то вояки в наших краях особливо швидко не завадали, бо він зникавав їх канічками. А коли той мисливець помер, то сироманці геть зникли. І — у декого почали халати поросят прямо з підшкір. Тоді я мене і з'явився думка спробувати свої сили...

— І з чого довелось починати?

— З канічки. Ті, що випускають наші заводи, для полювання на вояків не годяться — тріскаються зпру-

жини на морозі. А тому і почав діставати старі канічки. Делі переробляв по своїх кресленнях у кузні.

— А з чого починається полювання на вояків?

— З того сигналу, який подає. А сигнал — це та жертва, яка тріскає лісовим робітникам: оленю, косяку, дикій кабан чи навіть домашній тварині. Біля того місця, де вояки розорвали свою жертву, а я ставлю канічки, бо вояки обов'язково повертаються.

— І мабуть, класед біля канічки якусь примудру?

— Ні! По-перше, у вояка чудова пам'ять і він ніколи не підє в канічку, де людина послала, спайомо, у'ясо. По-друге, якщо тринда осякати у канічку, то його обов'язково розосторжює або собачи, або дрібні лісові звірі. Фолус месь у тому, що тоді й замасковані канічки треба поставити неподалік розораного оленя саме там, де йти-вожк. Зір має стати ладною прямо в канічку. А для цього треба вгадати відстані і як вояк повертається люч до своєї знищеної жертви.

— Цікаво, Федоре, а канічки прив'язується до дерева?

— Ні! Якщо канічка буде прив'язана, то вояк, потрапивши в нього, з переляку може відірвати ланку. Щоб цього не сталося, канічки не прикріплюють. Але з нього на ланчурі є так званий явір або обов'язково зачепити або за дерево, або за камінь. Принаймні делено вояки не втече. Вийшли й тей делят. Свої канічки я ставлю біля вояків і перетворю їх дуже рано. Якщо ж поставити вояків, то сніг, який підтає на сонці, вояки підверне і заклякати дружини. Щоб перехитрити вояків, по можливості ставлю канічки стоячи у воді так не залякати, а не тільки мої сліди, а й запах. Перші два вольовий вояки для мене найважливіші. За них я крім премії одержав ще а ось чей подарунок.

Потім я почав обсервувати землю своєю палицею. І коли вже подумав, що мисливцеві покорається, біля моїх ніг падає канічку казаву — і дві металеві дуги, як дві щепи страшного крокодила, задржали по горішній частині, що як крокодил. А між металевими «зубами» забігла деревина, ніби кістка під шкірою.

— Скажи, Федоре, тільки чесно, як у тебе відлучили на цю коліти стріляти вояка, який потрапив у канічку?

— Не думаю, що тільки радист від перемоги. Коли стріляв у свого чотирнадцятирічного вояка, то чому подумав про людей. Зникаючи природу, ми стаємо схожими на оту вольову з канічки на нозі, яку я переладкував по снігу...

Мині «розрозочив» який з рули годинами. «Слава» і подана його мені. І я прочитав виграшувати на металі слова: «Мателець Федору Федоровичу від радгоспу «Зоря комунізму» за знищення двох вояків».

— А небезпечні ситуації траплялися?

— Та всяк буває. Мені особисто наважувало двічі одиннадцятирічний воячок. Тоді я поставив канічки біля урочища Ресина. Коли прийшов воячок і перестав, то з'ясувалося, що він обірвався і воячка пішла в гори з канічкою на нозі. Я пішов по С і сплях. Наст на снігу був тонким і провалювався під моїми ногами. А коли я почав спайомо, сніг. Виділились різко алапи. В густих хащах переселювати їх хляка стало небезпечно, але я не зупинявся. І коли воячок сніг, а воячка пішла під снігом, і побачив на противляному боці урвища загра з канічкою на нозі. Виспирна наречую з канічки алапи. А вони палили воячок до неї, то виявлялося, що во на була тільки поранена. Ніколи не забув ні ті палиці зелені олені, які випирились біля зубів. Добре, що моя рундичка була готова до пострілу...

З чотирнадцяти завірю, що то канічка, аніби воячок потрапило в канічку?

— Воячки, вояки, як правильно, йдуть першими, а тому й потрапляють частіше в канічку.

Після того, як Федір показав мені свої канічки, я попросив його продемонструвати їх у роботі. Пішли до лісу. Ми зійшли на гірську стежку і попросив мене відвернутися. Прошло секунд п'ятнадцять, і Федір сказав: «Повертайтеся до стежки, воячок потрапив у канічку, але не рухайтеся». Потім акрува з лісними товсту залізною, дав П мені в руки і запропонував: «Шукайте канічку. Але обов'язково стійте на місці». Я уважно оглянув місцями — кожний намінені делав точильно так, як і я раніше. Потім я почав обсервувати землю своєю палицею. І коли вже подумав, що мисливцеві покорається, біля моїх ніг падає канічку казаву — і дві металеві дуги, як дві щепи страшного крокодила, задржали по горішній частині, що як крокодил. А між металевими «зубами» забігла деревина, ніби кістка під шкірою.

— Скажи, Федоре, тільки чесно, як у тебе відлучили на цю коліти стріляти вояка, який потрапив у канічку?

— Не думаю, що тільки радист від перемоги. Коли стріляв у свого чотирнадцятирічного вояка, то чому подумав про людей. Зникаючи природу, ми стаємо схожими на оту вольову з канічки на нозі, яку я переладкував по снігу...

Микола ХРІЩЕНКО.
Лісник
Іршавського району
на Закарпатті.

На знімку: Федір Мателець зі своїм снімом Федора.

Фото автора.

Д ОСИТЬ ступити крок від свого улюбленого яриса до масиву Перемога, піднятися Ясноліським вулицю стародавньої Лопатини і в полі щоб відразу наткнулися на нивалені з автомашини купи сміття з міських овочів і продуктів масового і згоріла забудовники, припинили тощо.

Це вже не казачку про нивалені відходів багатого і мотатих підприємств, які такові до полого, до «зручності», обізнали околиці міста, навіть спотворили «пустирі» з йому.

Ми всі сьогодні, по суті, жуки-чужаки своїм землі, який забудуємо П домілюваннями.

Виріє я в сім'ї робітника-залізничника, і пам'ятаю з дитинства, як колись ставало, до догляда-прибиральницької жінки і смугу відлучення — оті «відлучки» та подальші, що по обидва боки відже залізничні. І це тоді

дмувався, з якої речі назавжди їх зомани відлучили? І слово незвичайне, прикрі, і неясним було... А недавно прочитав нотатки відомого нині публіциста Івана Бондаренка про його поїздку до Києва до Ленінграда «Поїзд без поїзда», хочене не хочеш, а мусив дивитися у вікно. Сім година поїзду в Києві, і там знайшовся, ніби, наче безкінечний світний смугу відлучення. Валюється чорні, просмілені старі столи, стримані металеві пруті, кинуто під відносні бетонні шпалі, які відлучили від землі. Земля у смугу відлучення стала місцем для звальців, і навіть похолодні чарнічарки не астигас хватати сліди пасадства...».

А продале залізничце з Дніпропетровська до Києва чи на Днібас, звідні загоді, іду замість канічки, аніби воячок, який потрапив у канічку, але не рухайтеся. Потім акрува з лісними товсту залізною, дав П мені в руки і запропонував: «Шукайте канічку. Але обов'язково стійте на місці». Я уважно оглянув місцями — кожний намінені делав точильно так, як і я раніше. Потім я почав обсервувати землю своєю палицею. І коли вже подумав, що мисливцеві покорається, біля моїх ніг падає канічку казаву — і дві металеві дуги, як дві щепи страшного крокодила, задржали по горішній частині, що як крокодил. А між металевими «зубами» забігла деревина, ніби кістка під шкірою.

Якось у Павлоградському райоці голова колоску «Світлан» Микола Панковиченко зааросив мене не знайчаю «екскурсую» за лісному, на добромому шматку поля, було загорнуто справжніми «стерні» вояків. Відлучили і сліди будодера, який його загорнуто. Звідні стільні пороки в степу і чому вони розкозани і там і тут, по полю розкозани і прямо на ниві?

— Вудувати щось наміняли? — «Здогадуєш», — повторюється до голови колоску.

— Жартуєш? — відбукнутий Микола Воянович.

У чейкаж мене вже ця порода сидіти і який одне по-

ле відповісти, а то ж з десяти. Поїхали, покая...

Поїхали ми далі і спирали побачили бодути куп чорної породи. На висипах, обочинах шляхів, на полях, під посадками. Яке їх походження? На дано проміжні з містечка «Світлан» — розташована аугубагачувальна фабрика Залізничного Днібасу. І в цілоді величезними і воячобілими транспортується залізні за сім і більше кілометрів. Та «визначили» люди, щоб скоротити пробіг зробити знову кілька «залізних» хідом...

— Полотно угіля, — розповів Микола Панковиченко, — засмічене по-варварськи. Зробимо — череш міжцідла те саме... Яку совість треба мати, щоб так глумитися над землею?

То заслідки як у нас з нами чуда зневага до природи? Духів справна і самонаві, але виключена тринда безрозсудна злобична і сповнавіна наша з вами «прараната». Ми чи не перше на цій планеті похолодні, яке

жиде, наче останнє. Яке не грубується навіть про себе, про себе зорює і самонаві чуття. Визміть усі до одної екологічної бідні — хліба вояки не від того, що ми звикли жити в бруді?

На Криворізькій десятилітній металургійній заводі, аніби, по суті, точильно з тим же «принципом», що й вояки в Західному Днібасі, і пересторіля чей край в безкінечні залізничні, де і поділяються місцеві «дотепники», пора мінити фантастичні філії, а ниві воді розгорнуті на спустошеннях, потрошеннях, перебіччєвних планетах.

Колі я мшерне поргави на плавомашинстві, що мені вояк мустебне кидали Крилий Ріг, слово чей, подумав: якщо й настане кінець світу, то тільки з нашої виві. Аніби воячок, який потрапив у канічку, але не рухайтеся. Потім акрува з лісними товсту залізною, дав П мені в руки і запропонував: «Шукайте канічку. Але обов'язково стійте на місці». Я уважно оглянув місцями — кожний намінені делав точильно так, як і я раніше. Потім я почав обсервувати землю своєю палицею. І коли вже подумав, що мисливцеві покорається, біля моїх ніг падає канічку казаву — і дві металеві дуги, як дві щепи страшного крокодила, задржали по горішній частині, що як крокодил. А між металевими «зубами» забігла деревина, ніби кістка під шкірою.

Як же це сталося?

Є в Дніпропетровському інституті «Укрдирпро» — він проектує металургійні заводи. Мало що відє, що в нього — світова слава. Я зустрічав нимало своїх земляків, які доводились цидувати в різні країни на металургійних підприємствах, побудованих за проектами дніпропетровців. Там і сьогодні чей заходять з біля сорочках, не боячись забрудити комірці. А ось для себе будують ми старомодні, аніби воячок, який потрапив у канічку, але не рухайтеся. Потім акрува з лісними товсту залізною, дав П мені в руки і запропонував: «Шукайте канічку. Але обов'язково стійте на місці». Я уважно оглянув місцями — кожний намінені делав точильно так, як і я раніше. Потім я почав обсервувати землю своєю палицею. І коли вже подумав, що мисливцеві покорається, біля моїх ніг падає канічку казаву — і дві металеві дуги, як дві щепи страшного крокодила, задржали по горішній частині, що як крокодил. А між металевими «зубами» забігла деревина, ніби кістка під шкірою.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний журналіст «Голосу України».

Дніпропетровськ.

— 213: 190 — червоних,
— жовтих, 7 — білих, 2 —
коричневі, по 1 — синьом

та зеленому.

Як бачимо, перевага червоних стягів — абсолютна. Однак це не дає підстав для остаточного вирішення проблеми ав ніористі чорноного державного прапора Київської Русі. Чому? Перуцуді тому, що бачимо не корова на невеликій бойовій стяг. Підкреслимо: тільки бойові стяги, які супроводжують виключно військові операції. Друге, є ще одна обставина, яка не підкріплює тезу Василя Ткаченка, що стяги з білим ініатор Кенігберзького літпису виражають саме державні кольори Київської Русі. Це те, що кольорові композиції, які супроводжують військові операції, не є державними.

червоним стягом як військ-
ним широко користувалися
інші народи. Наприклад, на
аркуші 75 бачимо такий
корсунців (територія ниніш-
нього Севастополя, колиш-
нє грецьке місто), на 85 і 98
у печерин, на 141 — у го-
ловців. Тобто червоний пр-
пор у ті часи — загальново-
єзні, можна сказати, —
територіальний військовий
символ.

Нові підтвердження цього віднайдемо і на сторінках академічного видання «Древнерусская миниатюра» (1933). Тут бачимо саме червоним аянаменом прапоносця ординського хана і час битви на Куликовому полі 1380 року, а також філістимлян та ізраїльтян у в

ське князівство? Це ж незаперечні історичні факти. Тому, якщо дискусію «спрямувати в наукове русло», то слід погодитися з тим, що в ці часи, принаймні коли Києвом володіли галицькі князі Романовичі, тут поширювалася і їхня символіка. І, мабуть, намісник Данила Галицького в Києві воевода Дмитро оборонявся від татар під прапорами свого патрона, які були, як відомо, самі синьо-жовті.

багато істориків, визнаючи, що за головні кольори Галицько-Волинського князівства були синьо-жовті, чомусь не завжди акцентують увагу на тому, що це була держава українського народу, яка вважалася Європою. Відомо, що 1253 року з благословіння римського папи Данієль Галицький проголошується «королем Руси», на його голову покладають королівську корону. І ця українська держа-

ДИЦІЇ В ДЖ

жава існував до середини XIV століття, коли скінчився династія Романовичів, цим скористалися поляки, захопивши її землю. Тож як брати до уваги прапор українського народу, то в історії його державності цього періоду вони були саме а

Докладно зупиняться Ес-
силь Тачченко на корова-
дощ Великого князівства Л-
тиського, до складу яко-
го входили окремі українські
землі з другої половини XV
століття. Але хоч литовсь-
кі князі і не порушували пра-
в українців щодо використання
своєї мови, культури, нав-
самі широко прилучалися
до того, що залишилося у сп-
адщину на землях колись і-
вотної Русі, проте Вели-
ке князівство Литовське від

го не стало власне державою українського народу, воно об'єднувало і литовців, і лорусів, і українців. Тому уточнення про те, що під Грюнвальдської битви і року «у вілськю великіх князів Литви Вітовта вилруган (вілськова одиниця) стояли під червоными прапорами», ке має ніякого відношення до тих загонів з українських земель, що разом з литовцями, поляками, чехами та іншими народами брали ка битву з Тевтонським

[illegible]

...від-
...одної
...існувало
...авторитет-
...Київська
...іскуван-
...підпис
...Монома-
...1132 році
...згаду-
...в «Сло-
...могла
...іверсько-
...була періо-
...але в да-
...могла
...руські зем-

...стианську релігію, бо й сьо-
...години в православних храмах
...Вогонь і Вода, які виража-
...ється саме жовтим і синім,
...— найбільш святощі.

У пісennих пам'ят-
...ках, що видані кілька років
...тому, зустрічаємо: синє мо-
...ре, синій камінь, синя хмара,
...синя мгла, скє озеро, синєє
...небо, золотий камінь, жовті
...часі, золота кора.

Звичайно, вже з того часу
...зустрічаємо й такі відомі ви-
...рази, як чистеє поле, стадо
...сріблорого, тарілонька сріб-
...ляна, ліс темний, синій
...орел. Але звертає ува-
...гу те, що найбільш
...улюблений колір — жовтий:
...А збрала виа золоту росу.
...Понесла виа і до
...ковальчнків,
...До ковальчнків, до
...ремісників:
...Ой, новальчнк, ой,
...ремісники,
...Ой скуйте ж мені золотий,
...вінок.

ське князівство? Це ж неза-
...перечні історичні факти. То-
...му, якщо дискусію «спряму-
...вати в наукове русло», то
...слід погодитися з тим, що в
...ті часи, принаймні коли Ки-
...вном володіли галицькі князі
...Романовичі, тут поширюва-
...лася і їхня символіка. І, ма-
...буть, намісник Данила Гали-
...цького в Києві воевода Дмит-
...ро оборонявся від татар під
...штадтартами свого патрона,
...які були, як відомо, саме
...синьо-жовті.

Багато істориків, визнаю-
...чи за головні нольори Гали-
...цько-Волинського князівст-
...ва синьо-жовті, чомусь не
...завжди акцентують увагу на
...тому, що це була держава
...українського народу, яка ви-
...знавалася Європою. Відомо,
...що 1253 року з благословін-
...ня римського папи Данило
...Галицький проголошується
...«королем Русі», на його го-
...лову покладають королівську
...корону. І ця українська дер-

ному полі були намальовані
...знаки, якими Вітовт за зви-
...чаєм таврував своїх коней».

Що стосується битви під
...Грюнвальдом, то необхідно
...нагадати й такий факт: як
...свідчить той же Длугош, пер-
...шою несли велику корогву
...Краківської землі — білий
...орел з короною на голові, а
...другою — блакитну, на якій
...золотилися два орли.

Перший відомий нам
...з історичних джерел запоро-
...зький прапор — червоне по-
...лотнище з білим хрестом. І в
...майбутньому досить часто
...буде зустрічатися поєднання
...саме цих кольорів на козаць-
...ких знаменах. На наш по-
...гляд, традиція ця йде від ро-
...динного герба прославленого
...організатора Запорозької Сі-
...чі на Хортиці князя Дмитра
...Івановича Вишневецького. Во-
...під його штандарта, зви-
...чайно, ходили хортицькі січо-
...вини в середині XVI століття
...проти ст...

дуть захоплені військом ли-
...товського гетьмана Януша
...Радзивіла й опис яких збері-
...гається у відділі рукописів
...Державної публічної бібліо-
...теки імені М. Салтикова-
...Щедріна в Ленінграді. Зок-
...рема, той, що «під Лоевом
...узятий з полну Небаби», —
...полотняний, світло-вишневий,
...хрест, зверху і знизу лазуре-
...ві ліштвк. Серед тих знамен,
...біля опису яких зазначається,
...що вони «в таборі вранці
...взяті», двос мають поєднан-
...ня жовто-і синього кольо-
...рів. На одному з них блакит-
...на ліштвк і блакитне поле,
...по якому розміщуються зо-
...лоті хрест і півмісяць. На
...другому, червоному, жовтий
...хрест, а на голубій ліштві
...червоні квітк.

Ретельний аналіз подій
...1651 року дає підставу ска-
...зати, що ті прапори, на яких
...поєднувалися синьо-жовті
...барви, належали не Чернігів-
...ському, а Ніжинському пол-

дає усна народна творчість.
...Але відомі документи, на
...жаль, не дають нам жодно-
...го опису саме такого прапо-
...ра Війська Запорозького ни-
...зового. Так, ще перед Вели-
...кою Вітчизняною війною в
...Ермітажі зберігалася 14 ко-
...зацьких прапорів, серед яких
...немає жодного, який би від-
...повідав усній народній тра-
...диції. Знайдені нещодав-
...но документи засвідчують:
...прапори з такими барва-
...ми використовувалися в
...Січі й до того, як
...була прийнята Калнишевсь-
...кий. Про це довідемося з
...його листа до київського свя-
...щенослужителя в 1763 році:
...«При сем услужно прошу в
...Києве искусных мастеров
...пронскав подрядит зделать
...в прилажающую меру войско-
...вое знамя на блакитном ка-
...навапе, в подобие имеющего-
...ся при Коше на жолтой ма-
...терин четвероугольного не-
...давно поновленного знамя».

авторитет
...радикала
...відомий на
...у кольорах
...райських
...пері жовт-
...ється 86
...біла — 43
...зелена —

ОВА ТРАДИЦІЇ СИМВОЛІКИ —

В ДЖЕРЕЛАХ

А з останочків —
...золотий пояс,
А з обрізочків — злотий
...перстенець,
Золотий вінок голову
...склонить,
Золотий пояс лідвоньки
...зломить,
Золотий перстенець
...пальчики світлять.

Подібне зустрічаємо і в
...«Слові про Ігорів похід»: по-
...ряд з червеним стягом, чер-
...воними щитами — золоті
...шоломи, синій Дон, золотий
...престол, золоте стремено.

Дослідивши значно шир-
...ший корпус пам'яток україн-
...ського народу періоду Київ-
...ської Русі, доцент Харківсь-
...кого університету Віктор Ма-
...ринчак на Всеукраїнській на-
...уковій конференції з проблем
...національної символіки в
...червні 1991 року навів до-
...сить промовисті факти на
...користь того, що саме жовто-
...синє поєднання барв прита-
...манне найбільшою мірою для
...нашого народу.

жава існувала до середини
...XIV століття, коли скінчила-
...ся династія Романовичів і
...цим спорилися поляки, за-
...хопивши її землю. Тож якщо
...брати до уваги прапори ук-
...раїнського народу, то в істо-
...рію його державності цього
...періоду воін були саме си-
...ньо-жовтими.

Докладно зупиняється Ва-
...силь Ткаченко на норовах
...добі Великого князівства Ли-
...товського, до складу якого
...входили окремі українські
...землі з другої половини XIV
...століття. Але хоч литовські
...князі і не порушували прав
...українців щодо використання
...своїх мов, культури, навіть
...самі широкі прилучалися до
...того, що залишилося у спад-
...щину на землях колишніх
...мугнної Русі, проте Велике
...князівство Литовське від цьо-
...го не стало власне державою
...українського народу, воно
...об'єднувало і литовців, і бі-
...лорусів, і українців. Тому,
...уточнення про те, що під час
...Грюнвальдської битви 1410
...року «у війську великого
...князя Литви Вітовта всі ко-
...рутви (військова одиниця)
...стояли під червоними прапо-
...рами», не має ніякого відно-
...шення до тих загонів з ук-
...раїнських земель, що разом
...з литовцями, поляками, чеха-
...ми та іншими народами ста-
...ли на битву з Тевтонським
...орденом.

м'ять про му... князя,
...який загинув... смертю на гаку в турецькій
...столиці, дніпровська воляни-
...ця й залишила на своїй но-
...рогві символіку Вишневецько-
...го, потім турово-пільських
...Рюриковичів.

Але історичні джерела на-
...зивають... прап
...шого за...
...які в кінці 20-х років XVII
...століття були переселені до
...Тули, мали такий стяг: «Таф-
...та вищейшая; опушка чер-
...вона, всередині два клина
...жовтх да один клин че-
...рен...». Під 1643 роком опи-
...сується такий «Знамя Че-
...ркаское, а на нем нашит крест
...по листвам — а по осмот-
...ру того знамени опушка му-
...хооркая червчатая, и желтая
...и знамя ветхо».

ку, оскільки історичний герб
...Ніжина — це золотий жезл
...бога, торгівлі Меркурія на
...синьому полі. А Ніжин-
...ський полк у кампанії
...1651 року підпорядковувався
...чернігівському полковнику
...Мартину Небабі, який заг-
...нув тоді ж під Ріннами. Чер-
...нігівському полку, безумов-
...но, більш притаманний той
...прапор, на якому був чо-
...рий колір, бо історичний герб
...Чернігова — чорний візан-
...тійський орел, прийнятий ще
...князями Ольговичами.

А ось яка картина з пра-
...порами Київського козацько-
...го полку того періоду, опис
...14 яких зберігається в тому
...ж фонді. З них чотири мають
...поєднання синього і жовтого
...кольорів. Скажімо, на бла-
...китному полотнищі бачимо
...жовтий хрест, місяць і зірк.
А ще на трьох — герб тогочас-
...ного Києва — лук із стрі-
...лою в колі (куша): жовта ко-
...рогва має блакитну ліштву
...полотняну, на якій коло і
...лук цеглясті. Ще на одному
...блакитному — коло, лук і
...стріла жовті, а ліштвк бла-
...китна полотняна. На третьо-
...му, цеглястого забарвлення,
...куша жовтого, а ліштвк сн-
...нього нольору.

Безумовно, історичні тра-
...диції конкретних територій у
...використанні тих чи інших
...кольорів відбивалися і на
...гербах цих регіонів. Мабуть,
...саме з огляду на це їхні за-
...гальновижиті барви й пере-
...йшли на герби українських
...губерній Російської імперії,
...які затверджувалися в дру-
...гій половині XIX століття.
Тан. Катеринославська мала
...за свій символ голубий щит,
...на якому виділялося золоте
...ображення вензла Катерини II,
...оточеного золотими зірка-
...ми; Подільська — на небесо-
...му полі сонце з шістьма кінцями
...золотими променями, над
...якими золотий хрест; Київ-
...ська — синьо-жовтий щит із
...зображенням срібного архіє-
...ратига Михайла; Херсонська
...— в синьому полі срібний
...хрест, з боків якого золоті
...корони; Чернігівська — в
...срібному полі чорний орел,
...що тримає довгий золотий
...хрест; Харківська — в сріб-
...ному полі чорна ніська го-
...лова, а в червоному — зо-
...лото шестикутна зірка між
...двома золотими візантійськи-
...ми монетами; Таврійська —
...в золотому полі чорний ві-
...зантійський орел з червоні-
...ми язиками, увінчаний двома
...золотими коронами, на гру-
...дях якого золотий восьмипу-
...тий хрест; Волинська — сріб-
...ний хрест у червоному полі.

мо визна-
...родження
...ності, в бо-
...ків за по-
...держави
...важливу
...з того час-
...ин XIX ст-
...ко погоди-
...ля Ткачен-
...Галичнин
...ті є, оче-
...старій іде-
...про особли-
...кості «Гемо-
...ції».

«ГАЛИЦЬКІ КОНТРАКТИ»

П'ЯТЬ ДНІВ У ЛЬВОВІ

З 17 по 22 вересня триватиме перша західноукраїнська міжнародна **ВІСТАВКА-ЯРМАРК «ГАЛИЦЬКІ КОНТРАКТИ»**. Нова ідея, товари, угоди!

Відпочиніть історично-торговий традицій Галичини — голівне має виставки-ярмарку. Запрошуємо вас:

- завітати про себе,
- показати свій товар,
- знайти партнерів у нашій країні і за кордоном,
- визначити можливості конкурентів,
- укласти вигідні контракти на майбутнє.

НА ВІСТАВЦІ РЕПРЕЗЕНТУЮТЬСЯ: 100 фірм з України, в тому ж США, Канада, ФРН, Угорщина, Югославія, Польща, Китай.

120 підприємств, наукових організацій, МП і СП, кооперативів Галичини.

В ЕКСПОЗИЦІЇ — ПРОДУКЦІЯ І РОЗРОБКИ:

- склади побутові і комп'ютерна техніка — машинобудування — господарські товари — швейні та взуттєві вироби — взуття — меблі — продукти харчування — інші товари широкого вжитку — хімічна промисловість — екологія регіону.

ТІЛЬКИ УЧАСНИКАМ МАЄТЬСЯ ПРАВО:

- взяти участь у торгах Львівською товарно-фондовою біржі (товари і сировина);
- взяти участь у торгах Львівською біржі ідей (сучасні науково-технічні розробки і технології);
- придбати обладнання і верстати для всіх галузей народного господарства через НВК «Тенорам»;
- закупити конструкторську техніку Привільського військового округу.

Відбудуться теоретичні семінари з проблем ринкової економіки.

КУЛЬТУРНА ПРОГРАМА: екскурсії, вистава в одному з відомих театрів Європи — Львівським театром опери та балету, являльні частини конкурсу «Міс Галичини-91».

ПОДАНИЙ ЗАЯВОК — до 25 вересня 1991 року.

ПОПЕРЕДНІ ЗАМОВЛЕННЯ реклами, аудиторного оформлення програмних девіатів власних розробок — до 22 вересня в. р.

УВАГА!
Ці та інші торгові операції на місці кредитуються на підставі умових Львівських універсальних Державно-комерційного банку промисловості та будівництва.

ДАКІ ДЛЯ БІРЖОВИХ БІЛЕТІВ про інші потреби та наявності товару слід подавати до 1 вересня в. р.

УНИКАЛЬНА МОЖЛИВІСТЬ: РЕКЛАМА ВАШОЇ ФІРМИ НА АЕРОСТАТІ ЗА ПОПЕРЕДНІМ ЗАМОВЛЕННЯМ!

Наші реквізити:
Львівський міжгалузевий територіальний центр науково-технічної інформації і пропеландія (ЛІАМТЦІТ).
Адреса: 290661, Львів-СП, вул. 700-річчя Львова, 57, р/р 60907 в Червоноармійському відділенні Житлокобанку СРСР у Львові, МФО 325997.

Контактні телефони: 52-33-83, 52-18-81.
Факс — 632-52-26-82, телікс — 234149.

ВИГРАШ У БІЗНЕСІ ВАМ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІНФОРМАЦІЯ. Ось чому участь у ВІСТАВЦІ-ЯРМАРКУ «ГАЛИЦЬКІ КОНТРАКТИ» — ЦЕ ВАШ БЕЗПРОГРАШНИЙ ХІД!

МИНИСТЕРСТВО СВЯЗИ СССР

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПРОЕКТНЫЙ И НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ ГОСРАДИОПРОЕКТ

КИЕВСКИЙ ФИЛИАЛ

Принимаются заказы на комплекс работ по оснащению залов различного назначения аппаратурой звукоусиления и перевода речей, с поставкой оборудования, и любые работы по проектированию и монтажу средств связи.

Заказы направлять по адресу: 252151, Киев-151, Воздухофлотский пр., 54, «Госрадиопроект». Тел. 272-01-62.

Хоккей: на приз «Голосу України»

ГОТОВИТСЯ НОМЕР ОДИН

Тієїм дім залишатиметься до початку міжнародного хокейного турніру на приз нашої газети, який пройде з 5 по 9 серпня в Київському льодовому палаці «Сокол» (вул. Мельникова, 46).

— Уже виготовлений головний приз — красива ваза — і спеціальні відзнаки для найкращих гравців кожного матчу. — розповів президент ХК «Сокол» (Київ) Станіслав Стукан. — Очікуємо, що наші запитання викличуть помітний інтерес у болісників, які, мабуть, вже скупчили за льодовою тропою. Ситуація підігріватиме і ті великі зміни, які сталися в нашому колективі. Маю на увазі його новий тренерський склад, який пішов на різке омолодження

команди. Цікаво буде, гадую, позитивнісися і з клубом «Ільвас» з Фінського Міста Тампере. Адже бода його керівма відзначив став колишній виставник киян Анатолій Богданов.

— Чи є у турніру спонсори?

— Звичайно. Це наші давні приятелі з Полонської парцелянової фабрики (директор А. Суринов). Виявили велику любов до хокею і, зокрема, до «Сокола» на Подирісній «важтійно-паперової фабрики (Хмельницької області), де директором М. Квасюк. — Є два спонсори: Мукачівська ліжка фабрика, виробник якої користуються багату хокейних клубів країни і НВО «Ротор» (Черкаси).

Для любителів хокею столиці України та гостей міста наводимо календар ігор турніру:

5 серпня, «Слован» (Братислава) — ШВСМ «Сокол» (Київ);
«Ільвас» (Тампере) — «Сокол» (Київ);
6 серпня, «Ільвас» — ШВСМ «Сокол»;
«Слован» — «Сокол»;
7 серпня, «Ільвас» — «Слован»;
«Сокол» — ШВСМ «Сокол»;

9 серпня. Матч за 3-4 місця.

Матч за 1-2 місця.

Початок зустрічей щодня о 15.00 і 19.00.

Витор **БРАНИЦЬКИЙ**.

УВАГА, КОНКУРС!

Умови конкурсу серед працівників відділень зв'язку по передплаті газет «Голос України»

Газета Верховної Ради УРСР «Голос України» починає передплатну кампанію на 1992 рік. Щоб підвищити зацікавленість працівників відділень зв'язку УРСР в організації передплати, редакція

пропонує такі умови:

— за кожний передплатнений примірник газети редакція сплачує працівнику відділення зв'язку 0,05 крб.;

— премії відділенням зв'язку, які проведуть передплату:

5000 крб. — 25000 примірників;

3000 крб. — 15000 примірників;

1000 крб. — 10000 примірників.

Поспішайте взяти участь!

Передплатуйте газету Верховної Ради УРСР

«Голос України»

Індекс 60955

Ціна на рік — 19 крб. 80 коп.

на 6 місяців — 9 крб. 90 коп.

на 3 місяці — 4 крб. 95 коп.

Передплатити газету можна у найближчому відділенні зв'язку.

Ф. СП-1

Міністерство зв'язку СРСР

АБОНЕМЕНТ на газету журналь 60955

«ГОЛОС УКРАЇНИ» (Індекс видання)

(назва видання) (Індекс видання)

на 1992 рік за місяцями:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куб. (поштовий індекс)

Кому (нов. передплатника)

ДОСТАВЧОКА 60955

НАРТА (Індекс видання)

на газету журналь «ГОЛОС УКРАЇНИ»

(назва видання)

Фар. (перевіряти)

перевіряти (крб. коп. Кількість)

ресурсів (крб. коп. компенсація)

на 1992 рік за місяцями:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

місто село

поштовий індекс обл.

р.п. вул.

(нов. вулиця)

будинков (крб. коп. на. прізвище)

ВІЙСЬКОМАТ «СВАТІВЩИНИ» — НЕ БРАТ

Може, я не жила душа в душу, але співіснувала в одлоді двір м'яро редакції газети «Голос Сватівщини» і райвійськкомат.

23 лютого (святе діло!) журналісти «проникли» на військовий об'єкт з гостинцями, подарунками, 5 гривень офіцерські делегати йшли з вітаннями до газетарів. Суцільським, словом, м'якотом. Попередній редактор і політний військовий комісар навіть заприятелювали на ділові основі. Свого часу був у редакції контакт з оповісниками — військові запропонували підключитися до їх котельної в обмін на тимчасове користування порожнім будинком старої друкарні.

Нажуть, армія робить з хлопців мужиків. З майора Філіппова, нового військового комісара, вони нинішнього Наполеона, Сватівський район, правда, не Франція, але я не острів Святий Єлени. Оскільки військовий комісар критично поглядом свого резиденції і зацікавився великим незадоволенням. Неподатливі цивільні піддаються пострілам, розкладаючи дисципліну серед підлеглих. — раз, займають несе чим сильніше депікате м'яса — два, качають воду з колонок — три. Нарешті, мають повну можливість підглядати у вікна всі тасмачки військового двору. Як не покласти край безпечності своїх безнадійних попередників!

Першу атаку на послаблених тривалою дружбою газетарів офіцер провів в суто суворовському стилі — обличчя оповісника, знаменця і без втрачав свого бонусу.

Ніза! — сказав спайтеному редакторові Володимир Проскурю, захопити на чужу територію. — І додав: «Я знайду спосіб змусити район поважати комісара».

Оскільки інтелігентні журналісти німлі від безпардонності військового начальника, той зава тимчасово залізав істотні плити, викликав з комунагоспу трактор з навісним

свердлом і звелів долати ями на умовній межі для заведення капітальної оороти. Розвідку бом провели парпорції з ножицями — заважали крихлати кромі черепиці. Такої наруги над деревами Проску усе не витримав — повідбрав чи повірив

лосили по районному радіо. Покидав. Але чи надовго? Ось, у чому питання. Тому я вирішив кликати на допомогу колег з «Голосу України».

— Тако-тихо, — замість вітання осядів мене майор Філіппов.

Конфліктна ситуація

— Даруйте, але ми не в казармі.

— Гм...

— То він з тобою як шовковий поведася, сказав потім присутній при знайомстві з комісаром редактор районки. — Чув он, як з нами розмовляв, аль-даа!

Але справа, значайно, не в тоні, а в суті. Аж у розпачі майор від злидненої матеріальної бази військкомату. Що там редакційний будинок! Ну дві три служби втиснути. А треба ще яні мінувати одну ленинську кімнату на 80—90 для політико-військової роботи.

— Знаєте ж, що нині в армії летіть дисципліна, алапа, суцільне дезертирство. А все починається в порядку на призовому пункті. Кий же тут моральний дух, кий навіть паркану немає?

Майже рік несе службу у Сватовому ювані військоматі, та навіть не починається, на чому ж баланс облобоває

ним приміщення. Не звикли військові звикати на такі «двірки». Обурюються, потребую підняття босадистів армії і баста. Яні ішо, буть заперечений!

Місячноюмощи тищення прийняв. Про заборону будь-якого будівництва на території, що за документальною інвентарною належить редакції. Та ще я і застереженням: иолн не знайдуть спільної мови з Проскурим, зовсім виселити Голова, вивантажити Сергія Родюшій підтвердив це слово в слово. І додав: «Це вже наша сільська комсомол».

Але ж знову-таки, насильно діловим є закон про місцеве самоврядування, це треба подивитися.

По забороні, як колись, конфлікт, схоже, не вичерпався. Уравав терпіння і в редакції. Хата, яку вони обшарпаних засадах тимчасово презентували військкомату, тепер і їм потрібна. Кількість років ідуть за 25 кілометрів з Петрівки менше відділу листів Олена Рара, а житло в райцентрі й так і не «світить».

До того ж Сватівська з Петрівки вимагає компенсації, позаяк Олена не працює в колгоспі. Одирахунок на 600 карбованців усе віддає.

І частина двору, відірвана разом з будинком, теж знадобиться.

Тут уже, коли нехтують юридичними законами і знаєвають моральні, — ні длати, ні відняти.

Сергій СКИБА, власний кореспондент «Голосу України».

Мал, Сергія ФЕДЬКА.

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Якими алгачам користуються громадяни, які нагороджені орденами і медалями за самовіддану роботу і військову службу в тилу у роки Великої Вітчизняної війни? — запитує тов. Шульга з Білопільського району на Київщині.

Щі пільги передбачені постановою Ради Міністрів СРСР і ВПРСР від 12 травня 1988 року № 621 «Про додаткові заходи по поліпшенню умов життя ветеранів війни і праці» (СП СРСР, 1988 г. № 21, ст. 60).

Основні пільги, що надаються дакій категорії громадян, такі: зарахування до стажу для призначення трудових пенсій члс роботи і військової служби в тилу в роки Великої Вітчизняної війни у подвійному розмірі; право на 50-процентну знижку від вартості ліків, що купуються за пенсіями; пільги, для пенсіонерів, які одержують пенсію до 80 карбованців на місяць, право на одержання безоплатної послуги на індивідуальне житлове будівництво, придбання або будівництво садових будинків; право на єдинократну одноразову відпустку з другого дня ніч час, а також на одержання додаткової відпустки без одержання заробітної плати строком до двох тижнів у році; право користування при виході на пенсію поліпшеним, до яких вони були призначені в період роботи, переважне право на прийняття у садівничий товариство, установа телефонів, ремонт квартири; право безплатного проїзду у міському транспорті (крім таксі).

Сажан КАРПІЦЬКИЙ, юрист.

ГОЛОС України

Листув Веронікой Роді Українкою РСР.

Перший заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ

Редактори:
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр СМЕЛЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕНСЬКИЙ

Леонід САМОЙЕНКО
заступник головного редактора

Юрій СІДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора — Леонід Самойленко.

Чергові редактори — Марина Давидова, Інесса Лановська.

Автори нахвта — Анатолій Міроненко, Святослав Українець.

Випусковий — Олександр Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректорів: Валентина Луканш, Ірина Бабін, Галина Кабан, Ольга Малица, Світлана Орловська, Олена Чоловська.

Верстальники: Ольга Яценко, Марія Солодун, Сергій Слаженко.

Ліногости: Наталія Позил, Віктор Процик, Валентина Чичирко.

Комп'ютерну видавництва «Радикал Україна» 252047, Київ-47, просянент Пережого. 50.

Індикс 60953

Тираж 155.000

Передплатне ціна на рік 19 крб 80 коп.

Зам. 03151481

ПЕРЕВІРТЕ, ЧИ ПРАВИЛЬНО ОФОРМЛЕНО АБОНЕМЕНТ:

На абонементі повинен бути відбиток касової машини. При оформленні передплати (перезаказування) без касової машини на абонементі проставляється відбиток календарного аттестата видавництва заміжжю. В такому разі абонемент видається передплатнику з квитанцією про оплату вартості видання (перезаказування).

Для оформлення передплати на газету чи журнал, а також для перезаказування видань бланк абонементів з достовірною квіткою злівопис передплатників корисним, розроблено, без скорочень, згідно з умовами, викладеними в каталозі «Совєтскому».

Міський клітинки при перезаказуванні видань, а також, клітинки «ГІВ» — «МІСЦЕ» заповнюють прізвищем підприємств за яким і Союзарку